SAYI: 1434 | PERŞEMBE 6 MART 1941 | SENE: 5
TELEFON Baş M. 26827 İdare M. 23300 | TELGRAF İstanbul Son Telgraf
Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF

EN SON TELGRAFLARI VE HABERLERİ VEREN AKŞAM GAZETESİ

Tesis tarihi 1936 | ADRES: Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No. 54 | SAYISI 5 KURUŞ | Posta kutusu No. | ABONE ... 400 ... 750 ... 400
Gazeteye gönderilen evrak iade edilmez

İngilterenin Balkanlarda Kendisini göstereceği devre gelmiştir

Ya hep, ya hiç..

Almanyanın hedefi artık her türlü tereddütten kurtulmuş, bütün vuzuhunu almıştır. Bu vaziyet karşısında eğer İngiltere Avrupa kıt'asında ayağını bulundurmak azminde ise derhal harekete geçmek, Almanların bütün Balkanları istilâsı heves ve hulyasına mâni olmak mecburiyetindedir. İngiltere'nin göstereceği varlık ve Balkanlara çıkaracağı büyük bir ordu Yunan ve Yugoslavların tarihî rolleri üzerinde büyük tesirler husule getirebilir..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Alman ordusu, Bulgaristanda durmıyacaktır .Ordunun taarruzi tertiplerini tamamlamasına kadar, Alman diplomasisi çalışacaktır. Faaliyet hedefleri artık tamamile aydınlanmıştır. Tereddüt ve şüphenin yeri kalmamıştır. Diplomasi bakımından, Yunanistan tazyik edilecek, kendisinden İtalya ile sulh yapması, İngiltere ile ittifakını bozması, Bulgaristanla Ege sahilleri mevzuunda anlaşması istenecektir. Tek açık hayat ve nefes kapısı olan cenup bölgesi ve Selânik dışında her tarafından İtalya - Macar - Rumen - Bulgar - Alman gibi mihver devletleri tarafından sarılmış olan Yugoslavyadan da istenecek şey göz önündedir: Mihvere girmek.

Diplomatik teşebbüs ve tazyikler muvaffak olduğu takdirde; Alman ordusu, Mataban burnuna kadar bütün Balkanlara hâkim olmuş olacaktır. Bunu, ikinci safha takip edecektir. Sovyet Rusyayı Akdenizden tamamile tecrit ve Karadenizde hapsetmek; İngiltereyi şarki Akdenizde de tazyik eylemek teşebbüsü.

Üçüncü safha da Mareşal Peten Fransasının istilâsı ve İspanya, Portekizin mihvere alınmak istenmesidir.

Her üç safhada da Almanyanın muvaffakiyeti takdirinde, vaziyet şu olacak ve Almanya:

— İşte ben; bütün Avrupa kıtasına hâkim oldum. Avrupa milletleri kendi arzularile, mihvere ve yeni nizama girmişlerdir. İngiltere; hâlâ bu vaziyeti kabul etmek istemiyorsa, gelsin, beni hâkim olduğum bu kıt'a üzerinden çıkartsın.. Aksi halde, sulha razı olsun...

Diyecektir. Fakat, herşey birinci safhadaki diplomatik ve askeri teşebbüslerin muvaffak olmasına bağlıdır. Bu açık vaziyet karşısında, İngiltere harp talihinin ve harp plânının en nazik bir dönüm noktasına gelmiştir. Eğer, İngiltere; Avrupa kıt'asında ayağını bulundurmak azminde ise, derhal harekete geçmek, Almanların bütün Balkanları istilâ etmek heves ve hulyasına mâni olmak mecburiyetindedir. Bunun için de Almanya bütün kuvvetlerini Bulgaristana yığmadan önce, İngilterenin derhal Yunanistana büyük

(Devamı 5 inci Sayfada)

İslâm Ansiklopedisi

Maarif Vekilliği tarafından neşredilen bu eserin 2 inci fasikülü çıktı.

Maarif Vekilliği Yayın evlerinden ve bütün kitapçılardan arayınız. (1710)

Fiyatı: 100 kuruştur.

Balkanları ve Şarkî Akdenizi Gösterir Harita

ATİNA'da Bir Resmî Tebliğ neşredildi

İngiltere ve Yunanistan aralarında mütabakat müşahede edildi

Yunanlıların Muvaffakiyeti

İtalyanların Arnavutluktaki orduları kumandanı General Soddu

Atina 6 (A.A.) — BBC:

Birkaç gündenberi devam eden İngiliz - Yunan müzakereleri bugün bitmiş, resmi bir tebliğ, iki devlet arasında tam bir anlaşma müşahede edildiğinit, Balkanların bütün safhaları tetkik edilerek bütün ihtimallerin derpiş edildiğini ve her hususta mutabakat ve itilâf

(Devamı Beşinci Sayfada)

Sabık Rumen Kralı Karol İspanyadan Kaçmıya muvaffak oldu

Madam Lupesko da beraberinde bulunuyor

Londra 6 (A.A.) — BBC: haber veriyor:

Sevil'deki otellerinde nezaret altında bulundurulan sabık Kral Karol ile Madam Lupesko, otomobil ile kaçmağa muvaffak olmuşlardır. Portekiz topraklarına geçtikleri zannolunmkatadır.

Himayei hayvanat cemiyetinin şikâyeti var!

Hayvanlara iyi muamele yapılacak

«Himayei Hayvanat Cemiyeti»; hayvanlara iyi muamele edilmesi ve hayvanlara eza, cefa yapanlarla ceza kanunu ve Belediye talimatnamesine istinaden şiddetli mücadeleye girişilmesi için Emniyet Müdürlüğüne müracaat etmiştir. Cemiyet bu hususta matbu levhalar da hazırlıyarak polis merkez ve mevkilerine asılması için müsaade isemiştir. Ayrıca, polislere ve polis mektebi talebelerine hayvanları

(Devamı: 5 inci sayfada)

Fasta silâhlı ve üniformalı birçok Alman askeri var

Bunların arasında mühim miktarda teknisiyen de bulunmaktadır.

General Veygant Vişiye geldi

İngiliz Akdeniz filosu Kumandanı Amiral Cunningham

Londra 6 (A.A.) — BBC:

Dün Avam Kamarasında, halen - Fransız Fasında - Kazablânkada

(Devamı: 5 inci sayfada)

Hâlâ maaş alamıyan hocalar!

Bu hale sebep acaba, hangi formalitedir

Orta mektep ve liselerde çalışan yardımcı hocaların şubat maaşlarını da el'an alamadıkları hayretle öğrenilmiştir!.

(Devamı 5 inci Sayfada)

ALMANLAR ilk ihtarı Yunanistana savurdular!

İngiltereden yüz çevirmezse Alman kıt'aları Yunan topraklarına mı tecavüz edecek ?

YUNAN hududuna mütemadiyen Alman askeri geliyor

TÜRKİYE Uyutulamaz

Yugoslavya ihtiyatları silâh altına davet etti

YUGOSLAVYADA ASKERİ DAVET

Balkanlar vaziyeti günün meselesi olmakta berdevamdır. Havas Ajansının Belgrattan verdiği bir habere göre, Yugoslavya 1891 den 1919 a kadar olan sınıfları, bugün askerlik şubelerine müracaate davet etmiştir. Belgratta duvarlara ilânlar yapıştırılarak keyfiyet halka ilân edilmiştir. Bu tedbirin seferberlik halinde herkesin kendisine tayin edilen yeri bilmesi için alındığı ilâve olunmaktadır. Maamafih memleketin her tarafında bir çok ihtiyatların, kısa bir talim devresi için silâh altına alındığı doğrudur.

YUGOSLAVYANIN VAZİYETİ

Diğer taraftan Belgrattaki İngiliz Elçiliği ve Konsolosluğu memurlarının aileleri ve kadın müstahdemlerden bir kısmı Yugoslavyadan harekete hazırlanmaktadırlar. Londrada hâkim olan kanaate göre, Balkan vaziyeti; siyaset çerçevesinden çıkmış,

(Devamı 5 inci Sayfada)

BALKANLARDAKİ VAZİYETE UMUMİ BİR BAKIŞ

Yunan orduları Başkumandanı General Papagos

Bulgarlar umumî seferberlik ilân ettiler Almanlarla teşrikimesai yaparak harekete geçeceklermiş!

Bulgar Hariciye Nazırı istifasını verdi

Sovyetler radyosu ihtarı üçüncü defa ve Bulgarca olarak tekrarladı

Bulgaristan düşman işgalinde bir memleket addedildi

Sofya, 6 (A.A.) — BBC. (16) dan (65) e kadar olan erkeklerle 20 den 40 yaşına kadar olan kadınların seferi-

(Devamı 5 inci Sayfada)

Diyanet işleri reisinin cenazesi kaldırılıyor

Ankara 6 (Hususi muhabirimizden) — Bir müddettenberi rahatsız bulunan Diyanet İşleri Reisi Rifat Börekçi, dün akşam saat 19.10 da gözlerini hayata yummuştur.

Millî Mücadelede kıymetli hizmetleri görülen ve herkes tarafından sevilip hürmetle takdir edilen Rifat Börekçinin ölümü memle -

(Devamı 5 inci Sayfada)

Eşya fiatları nakliye yüzünden artmıyacak

Koordinasyon heyeti yeni iki kararname hazırladı

Ankara 6 (Hususi muhabirimizden)— Koordinasyon heyeti iki mühim kararname hazırlamıştır. Bugünlerde neşredilecek olan bu kararnamelerden biri,

(Devamı 5 inci Sayfada)

Bir amele, bir çocuk ağır yaralandı

Bir gazinocu da yediği beyaz peynirden zehirlendi

Belediye temizlik amelelerinden Ali Saimi, Galata Köprüsünde temizlik yaparekn Hüseyin Üçel idaresindeki 1572 numaralı taksi çarpmış ve altına alarak muhtelif yerlerinden ağır surette yaralamıştır.

Beyoğlunda Tomtom mahallesinde oturan İtalyan tebaasından Lito Yeniçarşıdan bisikletle geçerken 2200 numaralı taksi ile çarpışmış ve muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır.

Yeşilköyde İstasyon Gazinosu müstecirî Nuri Karabilek Eminönünde Tahmis sokağında bakkaldan aldığı beyaz peynirden zehirlenmiş ve Cerrahpşa kastanesine kaldırılmıştır.

Zehirli peynir satan peynirci hakkında takibat yapılmaktadır.

Gayri meşru çocuklar

Çocuk Esirgeme Kurumu sokaklara bırakılan gayrimeşru çocukları himayesine almayı kararlaştırmış ve bu kabil çocukların kurumun himayesi altında Darülâcezeye gönderilmesi için Belediyeye müracaat etmiştir.

11 muhtekirin muhakemesi başladı

Bunların bu sabah Asliye 2 nci cezada duruşmaları yapıldı

Yaşova, Sıtkı, Celâl, Maneve, Kâzım, Hasan, Mehmet, İstemat Kefiyya, İstil, Hayık Minasyan, Kirkor isimlerinde 11 manifaturacı, peyk..rci ve muhtelif tüccar Millî Korunma kanununa aykırı hareketlerinden dolayı adliyeye verilmişlerdir. Bunların muhakemelerine bu sabah saat 11 den itibaren asliye 2 inci cezada bakılmağa başlanmıştır.

Tramvaylarda unutulan eşya artıyormuş!

Bu dalgınlığın sebebi ne acaba ?.

Tramvay, Tünel ve Tramvay Şirketi otobüslerinde eşya unutanların sayısı her ay gittikçe artmaktadır. Yalnız şubat ayında bu şekilde 363 parça muhtelif eşya unutulmuştur.

Dalgınlıkla arabalarda bırakılan bu eşyaların ekseriyetini kadın ve erkek eldivenleri teşkil etmektedir. Yalnız şubatta 105 çift, tek eldiven unutulmuştur. Ayni ayda unutulan diğer muhtelif eşyalar da şu lardır -

(Devamı: 5 inci sayfada)

MOVADO
165 BİRİNCİ MÜKÂFAT
ZARİF - AYARI TAM

TUNA Boyunda TÜRK Orduları
EN HEYECANLI TARİHÎ TEFRİKA
Yazan: M. Sami Karayel
YARIN Başlıyoruz.

KISACA

Hiç kendini üzme Cahit bey!

Hüseyin Cahit Yalçın «Komşumuz Almanya» başlıklı bir yazı yazmış. Komşumuz Almanya karşısında Türk milletinin vazifelerini tebarüz ettirmek istiyor.

Bizim mahutla bu bahis üzerinde konuşuyorduk da:

— Hiç kendisini üzmesin Cahit Bey...

Diyerek, ilâve etti:

— Türk milleti Millî Şefi İnönünün şahsında ve Kırımzı - Beyaz bayrağının tarihî ilhamı altında vazife icaplarını müdriktir ve her şeyi yalnız kendi davasına ve kendi bilgi ve görüşüne göre daha Avrupa harbi patlarken ayarlamıştır. Hüseyin Cahit Yalçın her bakımdan rahat ve emniyet edebilir.

* *

ÇERÇEVE

Asgarî itimada yer...

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Herkes berbere gider, berberin usturası altına oturur ve sakalını tıraş ettirir.

— Ya berber boynumu keserse?.

Böyle bir mülâhazanın yeri yok.. Çünkü insanlar arasında asgarî bir itimat müeyyidesi var...

Herkes tütüncüye bir lira atar ve bir paket cigara ister.

— Ya tütüncü lirayı kasaya indirir ve aldığını inkâr ederse?

Böyle bir mülâhazanın yeri yok... Çünkü insanlar arasında asgarî bir itimat müeyyidesi var...

Herkes otomobile biner ve şoföre «çek filân yere!.» diye emir verir.

— Ya şoför bütün sür'atile bir duvarı nişanlarsa?.

Böyle bir mülâhazanın yeri yok... Çünkü insanlar arasında asgarî bir itimat müeyyidesi var...

Buna rağmen berberin boynumuzu kesmesi, tütüncünün aldığı parayı inkâr etmesi ve şoförün bir duvarı nişanlaması son derece kolay... Kolay, fakat mümkün olduğu kadar da güç... Zira insanlar arasında asgarî bir itimat müeyyidesi var...

Böyledir, böyledir amma şimdiki Nazizma ve Faşizma mektebi harp ve politika dünyasında bu kadarına bile itimat kalmamıştır.

Günümüzün en kuvvetli politika dehâsı, işte bu inceliği bilmekte, ona göre her bakımdan tedbirli bulunmakta, ruhî ve madde hassas nahiyelerini suykastçıya kaptırmamakta...

Bana sorarsanız, kalpazanlık san'atının harikulâde tekâmüllere kavuştuğu bu hile dünyasında kalp akçeyi halisinden ayırt edebilecek birkaç müstesna millet rehberinin belki en kuvvetlisi İsmet İnönü...

NOT.— İzmitli okuyucum Ş. Tamdoğmuşa: Tebrik ettiğiniz gazâmdan dolayı şükranlarımı bildiririm.

MODANIN TRAMVAYI

Bir rivayete göre, Moda tramvaylarının lâğvı düşünülüyormuş! Zaten, bizde, bir çok şeyler modaya tâbidir. Tramvay da öyle değil mi?. Bugün bir türlü, yarın başka türlü..

Modada tramvay yolcusu az mıdır, çok mudur?. Yazın çok, kışın az olması muhtemel.. Fakat, tramvay deyince, insana bir gariplik çöküyor.

Bu talihsiz vasıtai nakliye, ne kadar çok gözden düştü?.

HEDİYELİK DEĞİL Mİ?.

Malûmdur ki, Mussolini, General Frankoya bir fatura yolladı: İspanya dahilî harbi esansında verdiği silâhların parasını istiyor.

Biraz geç akla gelen bir hesap görme işi, amma, ne ise.. Ancak bizim merak ettiğimiz nokta şu: Acaba, İspanyollar, vaktiyle bu silâhları alırken, para ile olduğunu biliyorlar mıydı, yoksa, hediye diye mi, kabul etmişlerdi?.

ASFALT MI, PARKE Mİ?.

İstanbul yolları asfalt mı olmalı, parke mi?. Şimdi, günün mevzuu bu oldu.. Yazılıyor, çiziliyor, izahat, beyanat veriliyor. Sanırsınız ki, şehrin bütün meseleleri halledilmiştir; bütün eksiği tamamlanmıştır. Asfalt çabuk bozuluyor. Mahzuru bu.. Fakat, açık görüşmek lâzımsa, bizde, hangi cins yol çabuk bozulmaz ki?. Daha yol bitmeden, amele sonuna geldiği vakit, baş tarafının tamirine ihtiyaç hasıl olur.

Biz, yol cinsini değil, yol yapma sistemimizi değiştirmeliyiz.

TRAMVAY DURAKLARI

Tramvay arabaları daha sür'atli gitsin, diye, bazı bekleme mahalleri kaldırılmış, bir kısmının da yerleri değiştirilmişti. Amma, bu tedbirlerden sonra, evdeki hesap çarşıya uydu mu, tramvaylar daha sür'atle gitmiye başladılar mı?. Burası ayrı.. Yalnız, gazetelerin yazdığına göre, bir kısım yolcular bu tebeddülâttan şikâyetiç imiş!

Efendim, herkesi ayni zamanda memnun etmiye imkân var mı?. En iyisi, her evin önünde bir durak yeri ihdas etmek, amma, nasılsa, akla gelmiyor.

AHMET RAUF

Av derisi satışı

Bu yıl av derisi satışımız az olmuştur. İhracatçılar sansar derilerini 50-55, zerdevala : 55-65 kunduzlar. 15-20 liradan satın almaktadırlar.

Otobüs kontrolü

Yıllık muayeneler yerine daimî muayeneler ne netice veriyor

Belediye Makine Müdürlüğü mühendisleri şehir içinde ve dışında işleyen otobüsleri daimî surette kontrol ve muayeneye başlamışlardır. En ufak bir ârızası görülen otobüsün plâkası sökülmektedir. Eskiden senede bir kere yapılan bu kontroller şimdi daimi olarak yapılmakta devam edilecektir.

Diğer taraftan sahipleri tarafından veya bozularak garajlara çekilen otobüslerin sayısı son aylarda çok artmıştır. Belediye bu gidişle hatlarda otobüslerin büsbütün azalmaması için tedbir ve çare aramaktadır.

Eyüp otobüsleri

Eyüp - Keresteciler otobüslerinin Fatihden geçirilmesi hakkında Belediye tarafından yapılan son tetkikler de müsbet netice vermemiştir. Otobüsler şimdiki gibi ayni yolu takipde devam edeceklerdir.

KÜÇÜK HABERLER

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ Belediye, fırancala, ekmek, çavdar ekmeği, pide ve simitten başka ekmek ve fırancala kabilinden diğer maddelerin ekstra ekstra undan yapılmasını ve üzerlerine fırının isminin yazılmasın kararlaştırmıştır.

★ Binalarda sığınak olmağa elverişli bodrumların kiler ve saire gibi başka işlerde kullanılmaması ve buraların derhal sığınak haline getirilmesi kararlaşmıştır.

★ Belediyeye alınacak memurların müsabaka imtihanları bundan sonra merkezde yapılacaktır.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Fiat Murakabe Komisyonu beyaz peynir stoklarından ilk partinin leylî mekteplerin ihtiyaçlarına tahsisini kararlaştırmıştır.

★ Altın dün 23 lira 80 kuruştan muamele görmüştür.

★ Karabük demir ve çelik fabrikaları mamulâtından 100 ton pik demir Macaristana ihraç edilecektir.

★ Dün şehrimizden yarım milyon liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda Almanyaya bir miktar hurda incir, İsveçe koyun derisi, İtalyaya yumurta, balık, Holandaya kuru üzüm, Yugoslavyaya kenevir tohumu, Norveçe ham afyon ihraç olunmuştur.

★ Fiat Mürakabe memurları şehrimizin muhtelif semtlerinde sade ve zeytinyağı kontrollerine başlamışlardır. Bu maddeleri yüksek fiatla satanlar Müddeiumumiliğe verileceklerdir.

★ Dün İtalyan, Bulgaristan ve Yunanistana 81 bin çift torik ihraç olunmuştur.

★ Kocaeli tütün piyasası dün açılmıştır. Fiatlar 35 - 65 kuruştur.

★ Koyun derisi stokları hakkında beyanname isteneceği hakkında dün akşam piyasada bir şayia dolaşmıştır.

HALK Filezofu

Mahcup olmak devrinin sonu

Bulgar Başvekili Profesör Filofun Viyana dönüşü Sobranyada verdiği beyanatı hatırlıyorum:

«— Anlaşmalarımıza sadık kalacağız, komşularımızla dost geçineceğiz.»

demişti.

Hâdiselerin en kısa bir zaman çerçevesi içinde gösterdiği filmlere bakınız ki, daha bir kaç güne kadar Bulgaristanla komşu bulunan Türkiye, bugün, Almanyanın komşusudur. Bulgar hudutlarında, Bulgar askerleri kadar, Alman nefrleri var.

Filof'un, şahsen sözünde durmak istiyeceğine eminiz. Fakat, sayın profesör de müdrik bulunuyorlardır ki, bu sözü hatırlamak lüzumu ve zamanı hasıl olduğu vakit, vaktile böyle konuşmuş olan Bulgar devletini nerede arayıp bulmalı?.

Bir başka beyanatı daha hatırlatayım:

İngiliz başvekili Çörçil, Bulgaristanda Alman askerlerinin bulunduğunu söylemişti. Alman matbuat teşekkülleri derhal lâfa karıştılar:

— Böyle bir şey yoktur ve Almanyanın asla böyle bir tasavvuru da yoktur.

Ne hazin; konuşulan sözlerden dolayı mahcup olmak devrinin geçmiş bulunmasına, insan ne kadar üzülüyor..

Onlardan, o taraftan gelen her sözü böyle karşılamakta haklı değil miyiz?.

REŞAT FEYZİ

70 kuruşo peynir satan bir muhtekir

Çengelköyünde Üzümözü sokağında 9 numarada bakkal Nikola, 55 kuruşa satması icabeden beyaz peyniri 70 kuruşa satarken suç üzeri yakalanmış, Adliyeye verilmiştir. Nikola toptancıların 45 kuruşa vermeleri icabeden peyniri kendisine 65 kuruşa sattıklarını söylemiştir.

Artist Karakaşın ölümü

40 seneden fazla sahnemize hizmet eden san'atkâr Karakaş 67 yaşında olduğu halde evvelki gün Balıklı hastanesinde vefat etmiştir.

Son olarak «Akasyapalas» filminde rol alan san'atkârın cenazesi bugün Beyoğlu Balıkpazarı kilisesinden kaldırılmaktadır.

MÜTEFERRİK:

★ Dahiliye Vekili dün bir müddet Emniyet Müdürlüğünde meşgul olmuş, bundan sonra Vali ile beraber şehirde dolaşmıştır. Vekil pazar günü Ankaraya dönecektir.

★ Fatihde Karagümrükte oturan 13 yaşında Fehmi, arkadaşlarından Tahsinin kafasını oyun esnasında taşla yarmıştır.

★ Tahtakalede Ahmedin cebinden para çantasını aşırıp kaçan Niyazi Darılmaz isminde biri dün Sultanahmet 1 inci sulh ceza mahkemesinde 3 ay 26 gün hapse mahkûm olunmuştur.

Günün meselesi:

Yeni narh fırıncıları zarara sokmuş

Un fiatlarının iyi tesbit edilmemesi yüzünden fırıncılar ekmekten zarar ediyorlarmış

Fırıncılar Cemiyeti, Belediyeye müracaa tederek eskiden Belediye tarafından tsbit edilen un fiatlarının şimdi Fiat Mürakabe Komisyonunca kararlaştırılması yüzünden zarar uğradıklarını bildirmişlerdir.

Cemiyet Reisi Rıza Togy bu hususta bir muharririmize demiştir ki:

«— Belediye, evvelce ekmek narhını gözönüne alarak un fiatını tesbit ederdi. Halbuki şimdi Fiat Mürakabe Komisyonu yalnız değirmenleri nazarı dikkate alarak un fiatını tesbıt ediyor. Bu zararımıza olmaktadır.

Çünkü, ekmek fiatına on para zam olması için yapılan hesapta 25 santim fark bulunması lâzımdır. Eğer fark 12,5 santimden az olursa narh fırıncıların aleyhine hesaplanır ve zam yapılmaz. Eğer 12,5 santimi geçerse bu defa da fırıncıların lehine olarak 10 para zam yapılır.

Komisyon bu hesabı nazarı dikkate almadığından son un fiatları hesapta 9 santimlik bir fark husule getirmiş ve ekmeğe zam yapılmamıştır. Eskiden olsaydı; bir müddet sonra da lehimize bir vaziyet olur tahminile buna aldırmazdık. Fakat bugün buğdaya hükûmet tarafından değismez fiatlar konmuştur. O nun için un fiatlarında uzun müddet değişiklik olmasına ihtimal yoktur. Bu vaziyette fırıncılar mütemadiyen ekmek başında 9 santim zarar edeceklerdir. Bu münasebetle alâkadarlardan un fiatlarının yeniden tesbit edilmesini bekliyoruz.»

ADLİYE ve POLİS

Çaldığı evrakı posta ile iade eden namuslu (!) yankesici

Diğer birisinin de paralarını çarpan cici Celâl nasıl ele geçirildi ?

Asliye 4 üncü Ceza Mahkemesinde dün iki garip yankesicilik hâdisesinin muhakemesine bakılmıştır.

Mahkemeye verilen iddianameye ve davacı mevkiinde bulunan Osmanın ifadesine göre hâdise şudur:

Bundan bir müddet evvel Beyoğlundan Karaköye gelmekte olan bir tramvayda davacı Osmanın ceketi ve yeleği jiletle kesilmiş; yeleğinin iç sol cebindeki para cüzdanı olduğu gibi alınmıştır.

Tramvaydan indikten sonra işin farkına varan Osman polise baş vurmuş ve takibat yapıldığı sırada; cüzdanının yalnız paraları alındıktan sonra içindeki bütün evrak ve hüviyet cüzdanile birlikte adresine iade edildiğini görmüştür. Bundan polisi haberdar etmiş ve yapılan tahkikatta bu cüzdanın Kumkapı postanesinin posta kutusuna atılmış olduğu ve Posta Müdürünün de bu cüzdanı içinde bulunduğu adrese göndermiş olduğunu öğrenmislerdir.

Bu suretle tahkikat tevsi edilirken birkaç gün evvel Çarşıkapıdan Sirkeciye gitmek üzere tramvaya binen Benjamen adında bir vatandaş da paralarını pantalonunun arka cebi jiletle kesilmek suretile kaptırmış ve bırada tek tek duran banknotlardan ancak bir on liralığın ortadan kesilmiş olan yarısı kalmıştır.

Benjamen bu gibi paraları tutar fiatına değiştirmekte olan Merkez Bankasına koşmuş, kendisindeki yarım on liralığı vermiştir. Buna mukabil de bir beş liralık almıştır.

Evvelki gün paraları çalan yankecisi de bütün sermayeyi tüketmiş olacak ki elinde kalan yarım on liralığı Merkez Bankasından beş lira mukabilinde değişmeyi düşünmüş ve o da banka gişesine baş vurmuştur. Fakat Benjamen vaziyeti anlatmış olduğundan dolayı gişe bu müracaatı biraz geciktirerek polisi haberdar etmiş ve yarım on liralığı getiren şahsı yakalatmış, yapılan teşhisde bunun meşhur yankesici Cici Celâl olduğu anlaşılmıştır.

Polisçe yapılan ilk sorguda her iki cürmü de itiraf eden suçlu dün Dördüncü Asliye Cezaya verilmiştir. Ve duruşmayı müteakip tevkif olunmuştur. Muhakeme şahitlerin celbi için başka bir güne kalmıştır.

Hafta tatiline riayet etmiyen otomobil tamircisi

Feriköyünde oturan otomobil tamircisi Osman hafta tatili kanununa aykırı olarak pazar günü gizlice çalışırken yakalanmış, hakkında takibata başlanmıştır.

Muhtekir bir kasap

Kadıköyünde Bağdat caddesinde kasap Neş'et Demir 40 kuruşa satması icabeden eti 60 kuruşa satarken yakalanmış, Adliyeye verilmiştir.

Yeni şehir armonisi

Belediye; 70 kişilik orkestra için bir lira tahsisat ayırdı !

Belediye Reisliği tarafından Konservatuara merbut olmak üzere 70 kişilik «şehir orkestrası» kurulması kararlaştırılmıştı.

Fakat bütçe darlığı dolayısile bu orkestranın önümüzdeki yılda da kurulamıyacağı anlaşılmıştır.

Fakat Belediye Reisliği bir yandan «Şehir orkestrası» na olan lüzumu da gözönüne alarak Belediyenin 1941 malî yılı bütçesinde fasıl açmış ancak bu fasla bir lira tahsisat koyabilmiştir.

1941 malî yılında tahsisat temin olunabilirse başka fasıldan bu fasla naklolunup bir liraya ilâve edilerek Şehir Orkestrası kurulabilecektir.

Piyasya 35 kuruştan arpa kahvesi çıkarılmış!

Kahve buhranı artmaktadır. Şehrimizdeki ekser kahvehaneler kavrulmuş nohut ve arpa karıştırılmış ve pek az bir miktarda hakikî kahveyi havi terkipler kullanmağa başlamışlardır. Hatta piyasaya kilosu 35 kuruştan arpa kahvesi çıkmıştır. Kavrulmuş arpalardan çekilen bu kahveler ekseri kahvehanelerde kullanılmaktadır.

DÜN ÇIKARILAN KAHVELER

Diğer taraftan dün gümrüklerdeki kahvelerden 200 çuvalı piyasaya çıkarılmış ve 100 çuvalı şehrimizin, 50 çuvalı Trakyanın, 50 çuvalı da Anadolunun ihtiyacına tahsis olunmuştur. Gümrüklerde daha 2000 çuval kahve olduğu da beyan olunmaktadır.

İmtihana alınmıyacak Üniversite talebeleri

Bu yıl liselerden mezun olarak Üniversiteye kaydolan yeni talebelerin dosyalarında bir tetkik yapan Fakülte idaresi, bir kısım talebelerin olgunluk ve Lise diplomaları olmadığı neticesine varmış ve 1 nisana kadar bunları getirmiyenlerin imtihanlara alınmamalarını kararlaştırmıştır.

Taksimde İnönü gezgisi inşaatı

Taksim kışlasının Kristal gazinosuna bakan köşesindeki kulenin yıkılmasına başlanmıştır. 15 gün içinde kule tamamen yıkılmış olacak ve burası tesviye edilerek kışlanın yerinde yapılacak büyük gezgi sahasnıa ithal edilecektir.

Bir kadın uğruna iki kişi kurban gitti !

Ödemişin Kurucaova köyünde bir kadın meselesi yüzünden Ali oğlu İbrahim Özkan tabanca ile Ali oğlu İsmaili öldürmüştür. Kavgaya müdahale eden diğer İsmail Özdemiri yaralamıştır.

Maktulün kardeşi Mehmet, elindeki baltayı katil İbrahimin kafasına indirermek suretile İbrahimin başını iki parça etmiştir. İbrahim ölmüştür. Mehmet yakalanmıştır.

DIŞ POLİTİKA

Mihver, İngiltere ve Balkanlar

Yazan: Ahmet Şükrü ESME

Bulgaristanla Almanya arası daki anlaşmanın içyüzü büt çıplaklığile aydınlandı: Anlaşıl yor ki Bulgaristanın üçlü pakt iltihakı, onu takip edecek ol daha şümullü hâdisenin bir s hası imiş. Bulgar Başvekili Fi Viyanada üçlü pakta imzasını tarken, aylardanberi Romanya toplanmakta olan Alman kıt'al da Tunayı geçerek cenuba doğ akın etmişlerdir. Binaenaleyh lof, Viyanadan memleketine av ettiği zaman, Sofya Alman ask lerinin işgali altında bulunuyor

Alman orduları başkumanda lığı neşrettiği resmî tebliğde hareketi, «İngilizlerin cenubu ki Avrupasındaki haber alı tedbirlerine karşı koymak bunları önlemek amksadına a fetmektedir.

D.N.B. ajansı da hâdiseyi şö izah ediyor: «İngilterenin ha Balkanlara sirayet ettirmek n yetlerine mâni olmak ve bunu lemek. Ayni zamanda Bulg menfaatlerini himaye etmek.»

Almanyanın ve ge yaz Almanyaya iltihak ed İtalyanın, İngiltereyi garpta Akdenizde mağlûp edebildikl takdirde harbi Balkan toprakla rına getirmiyecekleri belki de d rudur. Çünkü o zaman Balkanla da harp yapmıya lüzum kalmıy caktı. Balkanlar, İngilterenin Fransanin fatihleri olan mihver kucağına olmuş meyva gibi dü şeceklerdi. İngiltere garpta ma lûp edilemedi, ve İtalya Akdenizdeki İngiliz deniz kuv vetleri karşısında âciz kal Balkanlara ilk defa olarak ay basan büyük devlet oldu.

Bundan sonra İtalya Yunanis tana karşı haksız tecavüze geç Ve Yunanistanın kahramanca m kavemeti üzerine harp ateşi Y nan topraklarına getirildi. Harbi Balkanlara yayılması mes'uliye bu derece açık olarak meydan iken, mihverin Balkan sulhu ha kında endişe içinde imiş gibi g rünmesi ve İngiltere tarafından g rişilecek teşebbüsü önlemek b hanesile bir Balkan memleketi daha ateş içine atması en hafif t birle aykırıdır. Artık gözleri kö olanlar bile görüp anlamaktadır mihver stratejisi, İngiltereye kar şı yeni istikametlerden darbeler indirmek maksadını istihdaf et mektedir ve bunu yapabilmek için de harbin sahasını genişletmek ve masum milletleri ateşin için atmakta hiçbir mahzur görme mektedir.

Bulgar Başvekili Filof, Sobran ya kürsüsünden vaziyeti şöyle an latmıştır:

— Alman hükûmeti Bulgar hü kûmetinden Bulgaristana Alman kıt'aları göndermek için müsaade istemiştir. Alman hükûmeti bu müsaadeyi isterken, bu kıt'aların vazifesi zamanla mukayyet bulun duğunu ve hedefin de Balkanlar da sulh siyasetine ve komşuların karşı olan ahdî vecibelerine mu gayir hiçbir talepte bulunmamış tır. Bilâkis Alman hükûmeti kom şularımızla mer'iyette olan dost luk muahedelerini ve ayni zaman da komşumuz Türkiye ile geçen imza edilen ve Bulgar hükûmeti nin sulh siyasetini bir kere da ehemmiyetle kaydeyliyen beyan nameyi hassaten nazarı itibare al mıştır. Bulgar hükûmeti, kend kesabına şunu beyan etmeyi bi vazife bilir ki Bulgaristanda Al man kıt'alarının mevcudiyeti, Bu garistanın sulh siyasetini hiç b veçhile değiştirmemektedir.

Harbin mihver devletleri tar fından cenubu şarkî Avrupası getirilmesi, ya İngiltereye kar doğrudan doğruya hiçbir taarr yapılmıyacağını, yahut da yapıl cak taarruzun muvaffakiyet ih mali pek az olduğunu anlatmak tadır. Roma radsyosunun büyü zafer olarak kaydettiği bu hâdise bir noktadan mihverin İngilter karşısındaki zâfını tebarüz ett mektedir. Şu da hakikat olara söylenebilir ki eğer mihver, dar be indirmek için İngilterenin za yıf tarafını arıyorsa, geçen altı a lık hâdiseler şarkî Akdenizin v şimalî Afrikanın, bu zayıf taraf teşkil etmediğini göstermiştir.

Türk milletine gelince; hiçbir şeyden korkmuyoruz. Endişe ve telâş etmiyoruz. Millî Şefimiz etrafında sağlam bir kale gibi top lanmış onun her emrine müheyya olarak hâdiselerin inkişafına in

---

Son Telgrafın Edebî Tefrikası: 48

BİLLÛR KÖŞK

BÜYÜK AŞK ROMANI

SELÂMİ İZZET

— Bana gösterdiğiniz itimat benim için şereftir diye mukabele ediyordu. Fakat sizin gibi kafalı bir kadın benim âciz aklımdan ne istifade edebilir?

— Öyle demeyiniz Dayı Bey. siz aklı başında bir erkeksiniz. Sizinle ciddî konuşulabilir. Bunun için sizi çağırttım. Size sır vereceğim.

— Ya?..

— Bir kabahat ettim:.. İnsan her yaşta kabahat eder... Fakat bu kabahatim pek iyi tanıdığınız bir genç kıza pek dokundu... Afifeyi hırpaladı.

— Siz nedense çocukları sevmiyorsunuz... Vaktile benim kulaklarımı çekerdiniz... Bu sefer de size hürmet eden bir genç kızı hırpaladınız... Doğrusu bu kabahatiniz kolay kolay affedilmez.

— Farkına varmadan hırpaladım; fakat gene de çok müteessirim... Sizinle ilk görüştüğümüz gün, oğlumun Lemanla nikâhlı olmadıklarını ima etmiştim.

— Evet, ben esasen bundan şüpheliydim, fakat sizi temin ederim ki, kimseye birşey söylemedim. Ben geveze değilim. Bana yaptığınız bu ima aramızda kaldı.

— Hayır, kalmadı... Kalmamış.. Afife o sırada taflanların arasında imiş, konuştuklarımızı duymuş.

— Zavallı Afife!

Pertev Dayı hazin bir tavır takındı, sonra birdenbire öfkesini yenemedi, ihtiyar kadına adeta çıkıştı:

— Ne diye bunu söylediniz?. Ben sizden birşey sormadığım halde, ne diye bana oğlunuzla Leman hanımı kötülediniz? Her halde vicdan azabı duyduğunuz muhakkaktır... Hiçbir şeyden haberi olmıyan Afifeye bu çok ağır bir darbe olmuştur... Vaziyetin vehametini şimdi daha iyi anlıyorum... Afifenin değişen huyu, daha doğrusu huysuzlukları şimdi manalaşıyor...

— Evet, birdenbire Zekilerle ahbaplığı kesti, Halis Âdemle ahbaplığı ilerletti... Fakat Halis Âdem ona hürmetsizlik etti, o da onu koğdu.

Pertev Dayı homurdandı, dişlerinin arasında birkaç küfür gevirdi, sonra Halis Âdem hakkında da bir kaç ağır söz geveledi ve Zehra hanımın yanında bir müddet sessiz, konuşmadan yürüdü.

Düşünceli idi, kaşları çatılmıştı, alnında bir istifham çizilmişti. Başı önünde yürüyor, Afifeyi düşünüyordu. Genç kıza acıyordu. Nihayet başını kaldırdı, Zehra hanıma baktı:

— Mademki açık konuşuyoruz, açık konuşmakta devam edelim. Neden oğlunuzla Leman hanım nikâhlanmadılar?.. Leman hanımın kocası sağ mı?

— Hayır, öldü.

— Şu halde evlenmelerine kim mâni oluyor?

— Ben.

Pertev Dayı, Zehranın inatcı tavrına, dik bakan gözlerine, küstah, serkeş edasına baktı ve başını salladı:

— Neden mâni oldunuz?.. Neden Leman hanımı istemiyorsunuz?

— O kadından nefret ediyorum. Oğlumu elimden aldı... Ben sağ oldukça o kadın benim aileme resmen giremez!

— Demek ki kininiz analık hislerinize, analık şefkâtinize galip!.. Darılmayınız amma buna hudbinlik derler. Ben oğlunuzun yerinde olsaydım sizi dinlemez, çoktan Leman hanımla nikâhlanırdım.

Zehra hanımın kaşları çatıldı, yüzü ekşidi, sesi dikleşti:

— Siz belki nikâhlanırdınız dedi, fakat Cemal bana hürmetkârdır, benim sözümden çıkmaz...

Acı acı gülümsiyerek ilâve etti:

— Çıkacak olursa kendisine çok pahalıya mal olacağını da bilir...

— Her halde sizin ihtiyatkâr bir kadın olduğunuz da muhakkak. Oğlunuzun evlenememesi için lâzım gelen tedbirleri almışsınızdır. Her neyse, bu sizin ve onun bileceği iş... Bu hususta bana söz düşmez.

— Biz şimdi Afifeye gelelim... Bu köşkte beni alâkadar eden de yalnız o var... Ben yalnız Afifeyi düşünüyorum... Ona fenalık ettiğim için vicdan azabı duyuyorum.. Hatamı tamir etmek istiyorum... Bana bir akıl öğretiniz!

Pertev Dayı baş salladı:

— Olan oldu. Tamir etmek istediğiniz şey manevidir. Bunun için tamiri elinizden gelmez

— Hayır, zarar yalnız manevi değil.

— Ya?..

— Maddî zarar da var. Eğer oğlumla Lemanın nikâhsız yaşadıkları yayılır, duyulursa, kız da biraz lekelenmiş olur, belki de evlenemez... Ben bunu istemiyorum, bu vicdanıma ağır geliyor.

Pertev Dayı omuz silkti. Bu hodbin ananın körlüğü fenasına gidiyordu. İnsan bu derece vurdum duymaz olamazdı. Afifeyi korumak için yapılacak yegâne şey, Cemal ile Lemanı evlendirmekti.

Bir kere daha Zehranın inadını baltalamağa karar verdi:

— Biraz mübalâğa ediyorsunuz?.

— Neden?.

— Öyleya, Cemal ile Lemna sevişiyorlar diye Afife neden lekelensin?.. Neden evlenemesin?. Tahsil görmüş, güzel, terbiyeli, zarif bir kız...

Zehra hanım irkildi:

(Arkası Var)

AVRUPA HARBİNİN YENİ MESELELERİ

Arnavutluk diyarı..

Yazan: ALİ KEMAL SUNMAN

İtalyanlara karşı devam eden ...rekât dolayısile son günlerde ...erat ismi çok tekrar edilen bir ...emleket ismi oldu. Burası Ar...vutluğun en meşhur yerlerin... biri olduğu kadar kendisini ...vdiren, yabancılara beğendiren ...r kısmıdır da. Tarihî olmağa lâ...k olan yerler velevki küçük de ...a kendilerine bir şöhret temin ...ebilmişlerdir. Eski zamanın Be...tı kendi devrinde mamur sayıla...k bir çok eserlere malikti. Etra... da bağlık, bahçelik imiş, cenu... Arnavutluğun en yüksek dağı ...an Tomor dağına tırmanıp in...ek, iptidaî sayılan vesait ile gün...iz saatlerce yol giderek geceleri ... hanlarda geçirmek, akar sula... kenarında dinlenmek bir za...anlar seyahatin en doyulmaz ...vklerinden sayılırdı. Onun için ...omor), Avrupalıların seyahat...melrinde (Tomor baba) diye ...ılan ve kendisine büyüklük ve...len oranın en azametli dağı olu...or demektir. Yüksek olduğu ka...ar da şaşılacak bir şekilde olan ...omor baba vakit vakit garip ses...r çıkarır diye meşhurdur. Dağın ...inden arasıra top gürltüsüne ...enzer sesler geldiği ötedenberi ...vayet edilmektedir. Böyle ses...r duyulduğu zaman baba Tomor ...elecek fevkalâde vukuatı haber ...eriyor diye itikadı oranın halkı ...rasına ötedenberi yayılmıştır. Fevkalâde denecek harp veka...ıi görmüş geçirmiş olan Berat ...in de, Tomor baba için de top ...si kadar tabiî gelen ne olabilir? ...r zamanlar Sırpların elinde ve ...ı da Belgrad imiş, Osmanlı ta...hlerine de Arnavut Belgradı di...

Arnavutluk dendiği zaman, her mükâfatı ancak çetin mücadelelerden sonra veren bir iklim hatıra gelmeli..

ye şöhret alarak geçmiştir. Berat beyleri de Arnavutluğun tarihinde büyük bir rolü olan Virynolu Ömer paşanın torunları sayılmaktadır. Berat beyleri sofraları açık, eski tâbir ile hanedan kişilerdi. Beratın en büyk camii İkinci Beyazıt zamanında yapılmış, Ömer paşa da sonradan bir cami inşa ettirmiştir. Nehirler geçtiği için suyu da çok olan Beratın arazisi mahsuldardır. Fakat ovanın bir çok yerlerini kışın su basmaktadır. Onun için askerî harekât da seyahat kadar buralarda kış mevsiminde zorlaşmaktadır. Sarp dağlar, Arnavutluğun bu havalisini görenlerin unutamıyacağı kadar azametlidir. Yazın sürülerin, çobanların gelip gitmesi buralarda hayatın belki yegâne alâmeti sayılsa yeridir. Kış gelince o dağlar tamaiyle mevsimin şiddetine ve karın kesafetine bırakılmıştır. Bahar gelip de çoban gene sürüsünü alarak dağlara çıkacağı zaman ise her taraftan küçük büyük dereler, çaylar hasıl olmaktadır. Akar suların güzelliği anlatılır gibi değildir. Uzaktan geçen bir yabancı seyyah için Arnavutluğun güzelliği hep bu dağlarında, sularnndadır. Onun hayret ve takdirini kazanan diğer başka hususiyetleri de var: çoban ve koyun sürüleri. O kadar emek çekilerek yetiştirilmiş sürüleri kış olsun yaz olsun muhafaza etmek kolay değildir. İşte iyi yetiştirilmiş çoban köpeklerinin ne kadar işe yaradığı o zaman anlaşılıyormuş.

Hulâsa Arnavutluk dendiği zaman her mükâfatı ancak çetin mücadeleden sonra veren bir iklim hatıra gelmeli.

Biz Bize

Asırlık dava

İstanbulda, biz kendimizi bildik bileli ve keza, siz de öyle, ekmekler, hamurdur, noksandır, hilelidir. Her hafta, yüzlerce kilo noksan, iyi pişmemiş ekmek musadere olunur.

Siz, bugüne kadar, İstanbulun asırlarca süren hayatı içinde, bir fırıncının noksan, iyi pişmemiş ekmek yaptığı için dükânının, tezgâhının kapatılığını ve kendisinin artık ebediyen bu meslekten menolunduğunu duydunuz mu?.

Hayır, değil mi?. Fakat, buna mukabil, noksan, hileli, iyi pişmemiş ekmek çıkarıldığını hergün görür, ve duyarsınız.

Yeni tipekmeğe de hile karıştırdılar. İstanbulun her tarafında, bu ekmeğin rengi, kokusu, lezzeti başka başkadır. Bazı semtlerde hiç iyi pişirilmiyor.

Bu halin önüne geçmek üzere tedbir alınıyormuş, gazeteler yazıyor.

Hayır, yalandır; bu halin önüne bu şekilde geçilemez. Kendi kendimizi aldatmıyalım.

BÜRHAN CEVAT

ŞİMDİDEN ...

Sekiz yaşında Cavide, kardeşi altı yaşında Raufla karıkoca oyunu onyuyorlarlar. Babaları da bir köşede oturmuş, onları seyrediyor.

Rauf — (Şapkasını giyerek) Allaha ısmarladık şekerim.

Cavide — Nereye gidiyorsun kocacığım ?

Rauf — Yazıhaneye gidiyorum. Öyle yemeğine geleceğim.

Cavide — Gitmeden evvel öpüşelim (öpüşürler)

Rauf — (Oda kapısından çıkarken) Allaha ısmarladık. (Kapı kapanır)

Cavide — (Omuzlarını silkerek, dudaklarını bükerek, Raufun arkasından) Budala!...

Babası — Kızım, niçin Raufa budala dedin?

Cavide — Kocalar evden çıkarken, karılar öyle söyler. sen bilmezsin.

DOKTOR DİYOR Kİ

ALBOMİN

Albomin şişmanlarda fazlasiyle görülen bir hastalıktır. Şişmanlar çok yemek yediklerinden böbrekleri yorulup daha çabuk bozulur. Vakitsiz yemek yiyenlerde de böb rekler daha çabuk bozulmıya müstait olur. Albomin çıkaran insanların yüz ve gözleri nisbeten şişer fakat bazan şişkinlik olmaz. Lâkin albomin tedavi edilmezse damarlardaki tansiyon gittikçe artar, böbreklerden çıkmıyan üre kanına karşır ve üremiye sebep olur. Binaenaleyh kendilerinde albomin olduğu şüphesine düşenler hemen doktora müracaat edip icap eden tedaviyi tatbikte ihmal etmemelidirıer.

MAHKEMELERDE:

"Balık baştan kokar" sözü meşhurdur

"Ya hazreti pir!" Diyip sıvadım kollarımı.. Giriştim.. Tepesine bir tane yerleştirdim.

Yazan: HÜSEYİN BEHÇET

Uzaktan, şahsan tanıdığım bir celepti.. Yanında dört beş kişi daha vardı.. Onlar da kalantor, kürklü yakalı adamlardı.. Her halde onlar da celep olacaklardı.

Şahsan tanıdığım celep anlatıyor, öbürleri dinliyorlardı:

— Canım çekti.. Geçen akşam, lüfer ıskarasile birkaç kadeh çekeyim dedim. Bir şişe klüp aldım. Geçerken balıkpazarına da uğradım. Minicik minicik çinekoplar yüz kuruş.. Biraz lüferimsileri yüz elli... Neredeyiz baba? Bu ne rezalet!.. Neyse efendime söyleyim, pazarlık ettik.. Yüz yirmi beşten lüfer alacağız.. Çırak teraziyi eline aldı.. Ben balıktan biraz anlarım.. Habire, altından, bayat ları, ufakları dolduruyor.

— Etme baba.. dedim. Ben balıktan anlarım. Sen onları başka sına ver..

Ustası da oturmuş, içeride nargile üfleyip keyif çatıyor.

Bir kilo balık, gözüme az göründü. Birde baktım baba, soyha ne yapıyor? Toblanın kenarına, dikine bir çıta dikmiş.. Terazinin dirhem kefesinin altını çıtaya dayamış, balık gözünü ağır düşür müyor mu? Yani okkadan kazık atacak...

İçeri döndüm:

— Baba! dedim, bu ne kepaze liktir.. Bu ne soyhalıktır? Balığın kokmuşunu, ufağını yüz yirmi beşe ver, bir de dirhem oynat!

— Kokmuş balık buraya uğramaz! dedi. Sen ağzını bozma öyle...

Soyhaya bak!. Bir de dikleni yor...

«Ya hazreti pir!» diyip sıvadım kollarımı.. Giriştim... Herif kalıplı amma, canı yokmuş. Tepesine bir tane yerleştirdim. Yıkıldı kaldı.. Bir iki tane daha... Derken efendime söyliyeyim, etraftan dükkâncılar, gelenler geçenler yetişti.. Aldılar herifi elimden... Yoksa hiç ötesi yok, ezecektim.. Pastırmasını çıkaracaktım.

Dinleyenlerden biri:

— İyi amma baba, dedi; adamın kabahati ne?.. Sen döğeceksen, çırağı döğeydin.. Eksik tartan o.. Bayatını veren o.. Küçükleri koyan o...

— Haaa! Onu anlatayım.. dedi. Bizim celep.. «Balık baştan kokar» sözü meşhurdur. Ustası göz yummasa, çırağı parmağını bile oynatamaz. Anadoluda, çoban köpeklerinin yavrusuna enik, orta yaşlısına çomar, ihtiyar, işe yaramazına da zontur derler. Zonturun artık dişleri dökülmüş, kımıldayacak hali kalmamıştır.. Tekaüde çıkmıştır. Bir köşede, yatar durur.. Çomar bir kabahat işledi mi, sahibi, zonturu döğer. Enik de kabahat işlerse, dayağı çomar yer. Ben de onun gibi yaptım. Çomar kabahat işledi, zonturu döğdüm. Öyle yapmasam, çırağı dövsem, ustasının aklı başına gelmez.. Pek pek çırağı değiştirir. Yeni çırağa, yine bildiğini oynattırır. Halbuki, patrona us pahası olursa, bir daha mı? Yedi ceddine tövbe eder alimallah...

— E peki, sonra ne oldu?

— Ne olacak? Herif benden davacı oldu.. Hükûmet de ondan davacı.. Şimdi, iki dava içiçe... O, eksik mal satmaktan muhakeme ediliyor.. Ben de döğmekten...

Zayıf bir ses duyuldu.. Bu, biraz ilerideki bir mahkeme salonu kapısına çıkıp davacı ve maznunu çağıran bir mübaşirin sesiydi.

Bizim celep davrandı..

— Haydi baba, çağırıyorlar, gidiyoruz. dedi.

Mahkemede, celep ile balıkçı yan yana durmuşlardı. Balıkçının ayağında arkası basık yemeniler, yeleğinin kolunda sokulu bir yazma mendil vardı. Yandan ayrılmış saçları, uçları akrep kıskacı gibi bükülmüş siyah bıyıkları ve bütün heyetile, bir eski külhanbeyi tipini yaşatıyordu. Davasını anlattı. Çırağın belki yanlışlıkla terazinin bir kefesini tablanın kenarındaki çıtaya değdirmiş olabileceğini, bunun üzerine de, dava ettiği celebin kendisini tokatlamağa başladığını söyledi.

— Davacıyım efendim, davacıyım, dedi. O eski külhanbeylik devirleri geçti.. Dağ başında mıyız.. Balıkpazarının ortasında adam tokatlanır mı?..

Bizim celep de kendisini müdafaa etti. Şahit celbi için muhakeme talik edildi.

Mahkemeden çıktıktan sonra, arkadaşlarile beraber bir grup halinde koridorda yürüyen celep:

— Ha! dedi, orasını unuttum söylemeğe... Bugün yine Balıkpazarından geçerken baktım.. Çıta hâlâ tablanın kenarında duruyor. Demek ki, bu dayak da us pahası olmamış...

Millî Korunma kanununa aykırı iki hareket

Millî Korunma Kanununa muhalif hareket eden iki firma hakkında adlî takibata başlanılmıştır:

Sultanhamamında Leon Semerci isminde bir manifaturacı Kâmil Öztürk adında birine 45 kuruşluk basmayı metresi 60 kuruşa vermek suçile yakalanarak adliyeye tevdi olunmuştur.

Diğer taraftan Bahçekapıda yün - ipek mağazası da fatura vermekten istinkâf ederek Millî Korunma Kanununa muhalif hareket suçile Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilmiştir.

Başmuharrirler Ne Diyorlar?

İKDAM

Bu sabahki İkdam'da Abidin Daver «Almanya Yunanistana taarruza hazırlanıyor» isimli Başmakalesinde Yunanistana giren Alman kıt'alarının hangi hedeflere doğru ilerlemek ihtimali bulunduğunu tetkik ederek, Balkanlarda hasıl olan son vaziyeti mütalea etmekte ve demektedir ki:

«Yarı resmî Alman kaynaklarından verilen haberler, siyasî tazyikin başlamak üzere olduğunu gösteren alâmetlerdir. Alman ordusu, Bulgaristana yerleştikten sonra, siyasî taarruz, arkasından da askerî taarruz başlıyacaktır.»

CUMHURİYET

Bugünkü Cumhuriyette, Bay Yunus Nadi «Harbin muhtemel safhaları» isimli Başmakalesinde İlkbaharda harbin nasıl genişliyerek yayılabileceğini tetkik ettikten sonra, Hitlerin son nutkunda işaret ettiği İlkbahar deniz harbini mevzuu bahsetmekte ve Nazilerin bugüne kadar yaptıkları propagandada iddia olunduğu gibi, harbin çabuk bitmiyeceğini işaret ederek, esas fikirlerini şöyle hulâsa etmektedir:

«Avrupada biteceği sanılan harbin genişlediği meydandadır. Bu genişleyişin bu kadarla kalmıyacağı ve hattâ ister istemez şimdiye kadar görülenlerden daha vahim ihtilâtlara kapı açacağını kabul etmek zaruridir. Türkiye her ihtimale karşı vaziyeti kendi müdafaasına ait en kat'î azminin asla sarsılmaz soğuk kanlılığı ile takip ediyor.»

TAN

M. Zekeriya Sertel «Yugoslavyanın vaziyeti» isimli Başmakalesinde, Alman ordularının Bulgaristanı işgalini müteakıp hasıl olan vaziyeti mütalea ederek, sözü Yugoslavyanın vaziyetine nakletmekte ve hulâsa olarak fikirlerini şöyle ifadelendirmektedir:

«Bulgaristan Alman kıt'aları tarafından işgal edildikten sonra, Yugoslavya taammen muhasara edilmiş bir vaziyete düşmüştür. Fakat, Bulgaristandaki Alman ordularının vazifesi, karaya çıkacak İngiliz ordulariyle çarpışmaktır. Bugün Yugoslavyayı askerlikçe tazyika teşebbüs etmek, orduların hedefini değiştirmeleri demektir. Bu itibarla bugün Yugoslavya Cenuptan bir Alman tazyikine maruz değildir.»

YENİ SABAH

B. Hüseyin Cahit Yalçın «Komşumuz Almanya» başlıklı bugünkü başmakalesinde Almanya ile artık komşu olduğumuzu ve bunun mânası üzerinde düşünmenin bugünün en mühim vazifesi olduğunu söyliyerek:

«Alman matbuat bürosu Türkiye hakkında Almanyanın dostane hissiyat besleğini temin ediyor. Bu bizi bütün bütün uyanık bulunmıya sevkedecek ârazdandır. Nazi Almanyanın en mümeyyiz vasfı komşularını yutmaktır. Kılıç yutan hokkabazlar Almanların gösterdikleri marifet yanında adî birer çırak kalırlar. Alman istilâ tekniği sık sık tatbik edildiği için onun bütün teferruatına bugün vâhıf bulunuyoruz. Bu gibi hususlarda, ne kadar inkılâpçılık iddiasında olurlarsa olsunlar, Almanlar gayet muhafazakârdırlar, an'aneden ayrılamazlar. Onun için, dün hayatlarına kastetmek istedikleri komşu devletlere ne muamele etmişlerse bugün de ayni usulü tatbik edeceklerdir. Bahusus, şimdiye kadar her yerde muvaffkıyet temin etmiş ve tecrübeden gçmiş bir usuldn Balkanlarda vazgeçilmesi için hiç bir sebep yoktur.» demektedir.

VATAN

B. Ahmet Emin Yalman «Hakikî Teminat nelerdir» ismindeki bugünkü Başmakalesinde Bulgaristan işgalindn bahsetmekte ve bilâhare yazısını şöyle bitirmektedir:

«Almanların arzu ve iştihasına hudut yoktur. Hiç bir söz ve taahhüt bunları tahdit edemez. Herhangi bir vaziyette araştıracağımız nokta; Almanyanın karşısındaki risklerin mi, yoksa beklediği menfaatlerin mi daha ağır bastığıdır. Almanya az zahmetle çok menfaat elde edeceğine aklı keserse yürür, risk tarafının ağır bastığını görürse durur.»

TASVİRİEFKÂR

«İngilizler ne yapacaklar?» isimli bugünkü Başmakalede Bulgaristan istilâsının ortaya attığı mühim ve müşevveş meselelerden birinin de, Yunanistanın vaziyetinin ne olacağı ve İngilizlerin de bu vaziyet karşısında ne yapacakları olduğunu söyliyen başmuharrir bilâhare:

«M. Eden ile İngiliz Erkânıharbiye Reisinin Atinada hâlâ kalmaları ve Yunan ricalile görüşmekte devam etmeleri, şüphesiz bu girift meseleyi halle uğraşmalarından ileri geliyor. Çünkü şu cihet unutulmamalıdır, ki zaten dört aydanberi İtalyanlarla yaptıkları çetin harpten dolayı Yunanlıların az çok yorulmuş olmaları ihtimali vardır. Bu yorgunluk ise, İtalyan taarruzundan daha büyük yeni bir tehlike karşısında kendilerini daha müşkül vaziyette bırakabilir.» demektedir.

GÜNÜN TENKİDİ

Musiki üstadı Itrî'nin mezarı dolayisile

Evvelki gün bizim gazete, hazin bir dâdiseden bahsetti. Meşhur Türk musiki üstadı Itrî'nin Edirnekapıdaki mezarı, az kalsın, yıkılıyor, hâk ile yeksân ediliyormuş!

Itrî, Türk musikisinde bir kutuptur. Çok yazık ki, bu meşhur ve üstad san'atkâr hakkında, elde çok az vesika ve malûmat vardır. Bir zamanlar, Itrî'nin hayat ve eserlerini bir vesile ile tetkik etmek teşebbüsünde bulunmuştum. Fakirhanede bazı notlarım vardır.

Şimdi, buraya, o notlarımdan hafızamda kalanları sıralıyorum.

Tahmin edildiğine göre, Itrî. meşhur divan şairi Nedimin muasırıdır. Bir taraftan Nedim şiirleriyle, diğer yandan Itrî besteleriyle Lâle devrini yaşatmışlar, ihya etmişler, ve belki de o devrin o kadar parlak geçmesinde büyük âmil olmuşlardır. Eski Sâdâbâd âlemleri ve eğlenceleri Nedimin şiirleri, Itrî'nin besteleriyle kıvamını bulmuştur. Türk mimarisinde Sinan ne ise, Türk musikisinde Itrî odur. Itrî ile, Türk musikisi kemal devrini bulmuştur. Onun tesirleri çok geniş ve büyük olmuştur. Itrî'den sonra gelen san'atkârlar, hep onu taklit etmişler, bütün Şark âlemi, Itrî'den musiki dersi almıştır.

Itrî'nin bin kadar eser yazdığı muhakkaktır. En acı hakikat şudur ki, bugün elimizde, Itrî'den kalma ancak 20 eser vardır. Diğer yüzlerce eser ne olmuştur, nerededir?. Bu noktalar meçhuldür. Itrî'nin ölmez eserleri insanı bir başka âlemde, vecd içinde bırakır. O, herhangi bir musiki üstadı ile mukayese edilemez. Başlı başına bir varlık, bir şahsiyettir. Onda yaratıcı bir ruh, engin bir san'at ufku vardır.

Bu vesile ile şunu söylemek iserim: Gönül diler ki, İstanbul konservatuarı, Itrî'nin mezarını yeniden yaptırtsın, bu san'at dâhisine lâyık bir şekilde bir âbide vücude getirsin. Bundan başka, Itrî'nin elde mevcut eserleri tabı ve neşredilmeli ve bu büyük Türk san'atkârının hayat ve eserleri hakkında etraflı, sahih bir etüd neşretmelidir.

Ümite diyorum ki, Konservatuar, herşeyden evvel bir Türk san'atkârına ve daha sonra da, bir zamanlar İstanbul hayatını terennüm etmiş ve yaşatmış bir musiki üstadına, bu hizmeti çok görmez.

R. SABİT

Noksan helva tartmış!

Fatihde Ordu caddesinde helvacı Şevki Kocaoğlu, noksan tartı ile helva satarken suç üzeri yakalanmış, hakkında takibata başlanmıştır.

Birimizin Hepimizin DERDİ

Tramvayların arkasına da plâka koymalı

Topkapıad oturan bir okuyucumuz yazıyor:

«Dikkat ediyorum, Topkapı, Yedikule vesaire gibi semtlerimizden hareket eden tramvayların remork arabalarının arkasında hangi hatta ait olduklarını gösteren plâkalar yoktur. Bu yüzden bir çok müşteriler tramvayların arkasından koşup yetiştikleri, ekseriya yanlış arabya binmiş olduklarını görüyorlar. Acaba bu remorkların arkasına da plâka koymak, faydasına nazaran, o kadar çok masraflı bir iş midir?.

Zeytin yağlı şalgam

Malzeme: bir kilo şalgam, 150 ...am arpacık soğanı, iki çorba ka... pirinç, yarım çay fincanı zey...yağ, iki parça kesme şeker.

Yapılışı: Şalgamları ve soğan... soyup bütün olarak haşlama... bir tencereye bu haşlama su...ndan iki bardak koymalı. Şal...m ve soğanları ve zeytinyağını katmalı. Şekeri de ilâve ederek, ...ynamağa başladığı zaman, pi...icini salmalı, on beş, yirmi daki... kadar daha pişirip indrmel.

Elmalı börek

Malzeme: Yarım klo elma, ya...n çay fincanı ince toz şekeri, ya...n çay fincanı süt, iki çorba ka...ı yağ, bir yumurta, bir miktar ..., biraz vanilya.

Yapılışı: Süt, yağ ve çalkanmış ...murtayı karıştırmalı, mütema...yen karıştırmakta devam ede...k, bir taraftan alabildiği kadar ...un içine koyarak işletmeli. Su... değil, fakat yumuşakca bir ha...ur olunca, kalınca açmalı, ha...urun yarısını dilinmiş elmayı, ...ümleri döşemeli, iki kaşık toz ...keri ile vanilyayı, hamurun ya...sını üstüne kapatarak kenarla...nı sıkıca bastırıp yapıştırmalı. ...stünü de sütle sulamalı, yarım ...at kadar orta hararette fırında ...zartarak çıkınca sıcak iken he...en üzerine şeker dökmeli.

HALK SÜTUNU

İş Ve İşçi Arıyanlar, şikâyetler, temenniler ve müşküller

Gelen Mektuplar

Daktilo: İstanbuldan — Kâtip: Kadıköyünden — Bay V. E. R: Kadıköyünden Bayan K. Pekak: İstanbuldan üç tane, Beyoğlundan, Erenköyünden — Bay Yuva Matbaaya bırakılmış, Topkapıdan Beşiktaştan, Kadıköyünden, Kanlıcadan, Eyüpten — G. B. Z. 40: Kadıköyünden — İ. Tepedelenlioğlu: İstanbuldan, Beyoğlundan, M... T: Topkapıdan, Sarıyerden, Tarabyadan, Heybeliadadan, İstannbuldan, Yolcu salonundan — Y. S: Aksaraydan, Bay H. H. B: Beyoğlundan — 54: Beşiktaş ve Sarıyerden, 8 Fatma 8: İstanbuldan — Bayan Aıçksöz: Damgası okunmıyan — Ş. T. Aksaraydan, Erenköyünden, Büyükçekmeceden taahhütlü, Ortaköyden — Bayan Hayriye (Aksaray): Unkapanından — Bayan Semaptik: Hasköyden, Beyazıttan, Pehlivanköyünden — R. R. 27: İstanbuldan — Bayan F. Akarsu Beyoğlundan, Büyükçekmeceden taahhütlü, Hadımköyünden — Bayan H. Ö: İzmitten — Bayan Mübecel: İzmitten — Mahzun Kadın: İstanbuldan Z. İl: İstanbul, Maltepe, Beyoğlundan — Bayan Müşkülpesent: Haliç Fenerinden — İ. Güneş: İstanbuldan mektuplarınız vardır. Her gün saat 15 — 19 arasında almanız veya aldırmanız mercudur.

Bayan Şüleye — Mektubunuz bugün yollanmıştır.

EDEBİ ROMAN: 73

Sen de Seveceksin!

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Naciyenin suali çok nazik ve ...ende merak uyandıran bir sual ...du.

— Neden benden bunu soru...rsun?

— Merak ettiğim için..

Bu sefer de ben ondan sordum:

— Peki, Halil Necip senin için ...nül verebilecek bir tip mi?.

Bu sualim karşısında durdu; dü...ndü.

— Benim şahsen verilmiş bir ka...rım yok..

Dedi.

— O halde ben de bir şey düşün...ş değilim!

Dedim. O da ısrar etmedi ve.. mesele de böylece kaldı. Fakat, ...hakkak ki Naciye bu bahis üze...de büyük bir hassasiyet gösteriyor, ben de bu hassasiyet üzerinde merakla durmak ihtiyacını hissediyorum!..

ROTA DEĞİŞT

Nihayet ablamın beklediği mektup geldi. Eniştem:

— İstanbula gitmeniz doğru değil. Osmancık daha iyi.

Diyor. Hem, ne kadar garip ki, Nihat bu mektubunda:

— Hastalığın Şamdan ayrılmaa için kötü ve beni teessüre boğan bir sebep. Fakat, hastalık ve onun getirdiği zayıflık da olmasydı, Şamı terk etmekliğin esasen iyi olacaktı!..

Diye de bir istitrat yapıyor. Anlıyorum ki, bütün saklamalara rağmen cephe vaziyeti kutü. Eniştem, İstanbulu emin bulmadığı kadar Şamı da emniyetsiz görüyor. Ve.. cephe mütemadiyen Şama doğru geriliyor. Bağdat cephesinden de kötü haberler geldiğini Salih Söyliyor ve.. ilâve ediyor:

— Düşman kuvvetleri bu gidişle Musul'a kadar ilerliyecekler galiba. Bağdad düşer bir hayli oluyor. Asker arasında dizanteri de çok tahribat yapıyor. Ekmek kıtlığı da var. Araplar her tarafta hiyanet ediyor, İngiliz ordusu ile birleşiyorlar. Şarkda da Ruslar Su şehrine kadar ilerlemiş bulunuyorlar. Enver paşa Almanlara bu milletin taliini bağlamış, mutlaka kazanacağız.. diye kendisini avutuyor. Cemal paşa da vaziyetin vehameti karşısında aldı başını İstanbula gitti. Hâlâ dönmediğine göre pek dönmek niyetinde de değil galiba!

Bütün bunlar gösteriyor ki muharebe vaziyeti iyi değil. Hele eniştemin ablama:

- Osmancığa git..

Demesi mutlaka yakın bir tehlikenin işaretidir. Eniştem tehlikeli bir vazyet görmemiş olsaydı, asla, ablamın gitmesine muvafakat etmezdi.

GAMSIZ ADAM

Salihe:

— Ablam Osmacığa gidecek..

Dediğim vakit, hiddetle ilâve etti:

— İçin rahat olsun görüyorsun ki, İstanbula gitmiyorum ve buradayım. Suyu görmeden çemirlenişin vardı.

— Sen sebep oldun!

Dedi ve.. ilâve etti:

— Kocası nerede ise karısı da orada olur. Prensip budur. Fakat, sen durup dururken bir İstanbula gitmek meselesi çıkardın, tabiî ben de fikirlerimi söyle...

— Amma beni çok kırdın.

Gamsız ve kaba adam. Omuzlarını silkti de:

— Kırılacak bir şey yok!

Dedi ve.. beni hiç olmazsa geçmiş bir hâdise için bile bir an okşamayı tasarlamadı. Demek ki, bu adamın yaradılışında bir kabalık var. İhtimal öbür karıları da ondan bu soğukluğu ve kabalığı yüzünden kaçtılar. Hem bunlar o çeşit adamlar ki gûya karılarını avuçlarını içinde farzetmekle en büyük hamakati gösteriyorlar. Kaçamak yapmak istiyen biraz zeki ve aklı başiida bir kadın dünyanın münasebetsizliğini yapsa bunların ruhu bile duymaz. Ben kendimden ölçüyorum. Salihe hiyanet etmek istediğim vakit ruhu bile duymaz istediğim erkekle istediğim gibi sevişebilirim. Ve.. hattâ Salihle de öyle bir münasebet idame edebirim ki, Salih:

— Aman karıcığım!..

Diye üzerime titrer. Fakat, ben bunu yapmak istemiyorum ve.. böyle maskeli bir kadın hüviyeti ile yaşamann aleyhinde bulunuyorum!

HALİL NECİP

Hall Necip, yine peşimde .
Ne olacak bu adamla halim?.
Düşünüyorum, düşünüyorum
bir türlü işin içinden çkamıyorum.

(Arkası Var)

HİKÂYE

BİR ZİYARETÇİ

Yazan: **FAİK BERCMEN**

Saat sabahın onu idi. Hasta delikanlı bir buçuk saattir, sabah külrün üyapıyordu. Bir ara odasının kapısı vuruldu, ve içeriye elli yaşlarında kıranta bir adam girdi. Burnu alkolden kızarmış ve ağzında tek tük birkaç dişi kalmıştı.

Hasta on altı yaşlarında siyah gözlü, beyaz tenli bir şey.. Sağ yanağı, hastalığından olsa gerek kızarmıştı. Ziyaretçi, hastasının odasındaki tek iskemleye rahatça oturduktan sonra, karşısında bulunan insan sağırmış gibi pek yüksek sesle konuşmağa başladı:

— Nasılsın, İhsancığım, evlâdım? Oh, oh, maşallah seni pek iyi gördüm, bana pek fena demişlerdi.

İhsan adlı delikanlı bu beklenmedik ziyaret karşısında canı sıkılır gibi oldu. Yutkundu, İstirahat zemanında, babasının bu ahbabile konuşmak hiç de hoş birşey değildi. Kaç gündür bulutlu olan hava henüz bugün açmıştı, bol bol denizi ve Büyükada sahillerini seyredecekti.

Ziyaretçi sözüne devam etti:

— Baban geliyor mu? Ara sıra mı? Yoo, öyle şey olmaz, sık sık gelmeli.. Geçenlerde gördümdü. İşleri iyi gidiyor mu?

Hasta kısa kesmek maksadile:

— Bilmem ki dedi.

— Nasıl olur oğlum, sen babanın işlerile alâkadar olmalısın. Ha, bak ben sana kitap getirecektim. Hangi eserlerden hoşlanırsın? Tıbbî, fennî, edebî, tarihî yoksa fantezi eserleri mi tercih ediyorsun?

İhsan, ürkek ürkek bakındı. Tarasada yatan arkadaşlarını uyandıran ve tedirgin eden bu münasebetsiz ziyaretçiye içerlemeğe başlamıştı. Çarnaçar cevap verdi:

— Pek bilmiyorum, elime ne geçerse okurum. Fakat tarihî romanları daha çok seviyorum.

Tarihî roman sözünü duyan ziyaretçi canlandı:

— Tarihî roman mı? Çok iyi çok. Tarihî romanlar pek faydalıdır. Fakat efendim bizde pek saçma tarihî romanlar yazılıyor, adeta tarihi tahrif ediyorlar.

Hasta yorgun gözlerini muhatabına dikti. Ziyaretçi oralı değildi:

— Sen Nimet hanımı tanır mısın? Annemin görümcesi Nimet hanım. Hani Ankarada komşunuzdu. Ne şen kadındı o ne şen! Allah rahmet eylesin, sizlere ömür...

— Allah rahmet eylesin.

— Bana bak İhsancığım. Sen niye hep böyle yatıyorsun, dolaşsana canım. İnsanın böyle yatmaktan canı sıkılır. Ne güzel yerler bak, deniz, çamlık.. Benim ressamlığım da vardır. Bu hafta boyalarımı tuvalimi ,fırçalarımı getireceğim. Bu manzaraya doyum olur mu canım? Kalk İhsancığım dolaş biraz.

Hasta yavaş bir sesle:

— Şimdi istirahat zamanıdır, dedi, konuşmak bile yasak .

— Saçma şey. İnsan konuşmadan durur mu? Hem canı istediği zaman gezmeli. Ataletten ruh bozulur ve vücut hasta olur. Sen ne olacaksın İhsancığım?

— Hastalığım iyi olsun da efendim.

Hasta sözün uzayacağını anlamıştı. Adam lâfı bırakmadı:

— Benim Ahmet bu sene hukuktan çıkıyor, avukat yapacağım onu.. Benim gibi olamadı, ben güzel san'atlara bayılırım. Sen Hakkıları mutlaka tanıyacaksın. On

(Devamı 6 ıncı sahifede)

DENİZCİLİK BAHİSLERİ

Akdeniz Havzasını Gösterir Harita

İngiliz donanmasının yeni Ceneve taarruzları beklenebilir

Akdenizdeki İngiliz hâkimiyeti bundan sonra neler yapabilir?.

Yazan: **RAHMİ YAĞIZ**

Son hafta zarfındaki hâdiselerin en dikkate değeni hiç şüphe yok ki Almanların baş vurdukları politika taarruzudur.

Bir taraftan Vişi hükûmetini tazyik, diğer taraftan Bulgaristana tavsiye olunan Alman mutalebatı bu siyasî taarruzun ilk tezahürlerini teşkil etmektedir. Siyasî taarruzun gayesi ne olabilir?

Bu; şümullü sualin cevabını vermek için, son aylardaki tarafeyn vaziyeti, sevkülceyş ve tâbiye sahalarındaki harekâtı bir defa gözden geçirmek icap eder.

İtalyanlarınAfrikada İngiliz Nil ordusile Anzak ordularının muvaffakiyetli taarruzlarile tam bir hezimete uğramaları, Alman yardımının filen kendini göstermesi için mevcut imkânlara başvurularak İtalyanın yalnız büyük devlet hüviyetini değil, istiklâlini de şimdilik mânen ortadan kaldıran bir anlaşma ile bu hezimetini anavatan topraklarındaki akislerini bertaraf etmek vaziyetine düştükleri şu sırada gaye itibarile İngiltereyi istilâya karar verdiğini ilân dan çekinmiyen Almanyanın garbî Akdenizde hâkimiyeti ele almağa çalışması ilk bakışta bu siyasî taarruzun ana hedefi gibi mütalea olunabilir.

Fakat; Akdenizde dünyanın en kudretli donanmasına malik bulunan İngilterenin bu siyasi taarruz muvaffak dahi olsa deniz hâkimiyetini ve buna müteferri bir cüzü diye mütalea edilmesizaruretinde bulunulan hava üstünlüğünü kaybedeceğine bugünkü harp vaziyeti ve şartları içinde ihtimal vermek hata olmaktan ileri geçemez..

Almanyanın bu taarruz gayesine göre garbi Akdenizde İtalya, Fransa ve İspanya sahillerinde tesisini düşündüğü deniz ve hava üsleri, İtalya topraklarında bilhassa Sicilya ve Cenevede tahşit ettiği Afrikaya geçirilecek ihraç kuvvetlerini emniyet dahilinde ihraç mıntakalrına sevketmek kudretinden mahrum olacaktır. Çünkü: gerek Afrikada, İtalyanlardan zaptolunan sahillerde gerekse Girid, Malta, Cebelüttarık ve Süveyş üslerinde tam bir kudret halinde bekliyen İngiliz deniz ve hava kuvvetleri bu kabil bir hareketi icraya imkân vermeyen en kudretli engellerden ibarettir.

Almanyanın garbî Akdenizdeki İtalyan, Fransız ve İspanya sahillerinde bulunan hava ve deniz üslerini elde ettiği takdirde ve farzı mahal olarak Fransa ve İtalya donamalarını da kendi kumandası ve personeli altında birleştirmek imkânlarını ele geçirse bile, bugüne kadar olduğu gibi her zaman ve her vaziyette tefevvüku elinde bulunduran İngiliz deniz ve hava kuvvetlerinin, bu müşterek donanmayı birleşmeğe meydan bırakmadan kendi üslerinde imha etmek kudretinde bulnduğunu nazarı dikkate alarak Alman tasavvurlarının hayal olmaktan ileri geçemiyeceğini kabul etmek doğru bir keyfiyettir.

Bundan bir müddet evvel Ceneveye yapılan İngiliz deniz baskını, bu müsaade etmeyişin bir tezahürü olmakla beraber, İngiliz donanmasının sevkülceyş ve tâbiye sahalarındaki harikulâde bir muvaffakiyetinin de güzel bir örneğidir.

Yüz mermisi mevcut olan bir topun doksan dokuz mermisini talim meydanında harcıyarak yüzüncüsünü harp sahasına saklıyan fakat her topun bu tek mermiyi tevcih olunduğu hedefin tâ kalbine isabet ettirerek ve döğüşün gayesi olan galibiyeti her sahada istihsal eden İngiliz ordu ve donanmasının bu baskını bir muzafferiyet halesi içinde diğer baskınların da takip etmesi pek mümkündür.

RAHMİ YAĞIZ

NASREDDİN HOCA

Yazan: **ZİYA ŞAKİR**

Tefrika No: 15

Ellerinde yalın kılınç mezar aralarından fırlıyorlardı.

— Kızım!. Bu kâğıdı, saçlarının arasına sakla. Kimseye göstermeden, götür beye ver.

Diye, tenbih ediyor.

✶

Kız evden çıkar çıkmaz, hoca derhal harekete geçiyr.

Evvelâ, tavan arasından, büyük ramazan davulunu, indiriyor. Davulu, merkebin üstüne yükletiyor. Ve hayvanın yularını İmada veriyor:

— Sivri Hisar yolunun üzerindeki mezarlığa git. Orada beni bekle .

Diyor.

Kendisi de, doğruca kır serdarı deli Halil'in evine gidiyor. Onun bir köşeye çekiyor. Gizlice görüşüyor.

Görüşülen şey o kadar mühimdir ki, deli Halil de fena halde öfkeleniyor:

— Vay teresler vay.. Hocam!.. Eğer bu herifleri tepe takla edemezsek..

Hoca, kır serdarının sözünü kesiyor, cümlenin alt tarafını kendi ikmal ediyor.

— Bu sakal bana.. O pala bıyıklar da ana ayıp olsun.

Diyor.

✶

Akşehir Beyinin konoğı.

Bey hemen dairesindeki odasında, gecelik kıyafeti ile oturmuş kitap okuyor.

Oda kapısı yavaş yavaş açılıyor. Bir az evvel Nasraddin hocanın evinde görülen kız, usul usul içeriye giriyor.

Bey, kızın bu ihtiyatlı hareketlerini görünce soruyor:

Kız!.. Ne var Ne oluyor?..

Kız, parmağını dudaklarının üzerine koyuyor. Sükût işareti ediyor.

Sonra, yavaş, yavaş, Beye yaklaşıyor... Seçlarının arasında sakladığı kâğıdı çıkarıyor. Beye veriyor.

Bey, taaccüp ederek kâğıdı alıyor. Açıyor. Okumıya başl...

Kâğıtta, şu satırlar görünü...

(Bey Hazretleri)..

Hem namusun, hem de haya... tehlikededir. Ekmeğini yiyen ... hainler, senin aleyhinde, alç... teşebbüslerde bulunuyorlar. F... sakın korkma. telaş etme. B... her şeyi öğrendim.. Bir iki g... zarfında, bu hainleri cürüm ü... de ele geçireceğim... Yalnız, s... den birşey rica ediyorum. Kon... gitmek bahanesile, derhal şeh... uzaklaş. Fakat yakın bir y... saklan. Benden gelecek haberi... le Ve bu haber gelir gelmez, d... hal şehre avdet et. Allah, doğ... ların yardımcısıdır.)

Bey, kâğıdı okuyup bitiri... hayretlere kaplıyor. Kızı, istic... başlıyor:

—Kız!.. Bu kâğıdı sana kim ... di?..

— Nasraddin hoca.

— Nerede verdi?..

— Evinde.

— Sen, hocanın evine mı git...

— Evet.

— Seni oraya kim gönderdi?...

— Bana, hiç bir şey sormay... Hoca bana, sıkı sıkı tenbih e... Kafamı kesseniz söylemem:

Beyin, büsbütün hayreti ar... yor. Başını iki tarafa sallıyor:

— Aallah, Allah.. Ortada bir... ler dönüyor amma, Allah enc... nı hayır eyliye...

Diye, mırıldanıyor.

★

Akşehirden Sivrihisara gi... yolun üzerindeki büyük mezar... derin bir sükût içinde...

Uzaktan, çan sesleri işitili... Bir çok katırlardan mürekkep... kervan geliyor.

Uzaktan görünen bu kervan ... vaş yavaş ilerliyor. Mezarlığın ... çinden geçiyor.

Bu sırada, oralarda dolaşan ... adam, kervancılardan birine s... leniyor. Aralarında şu kısa mu... vere geçiyor:

— Hemşerim!.. Bu kervan ne... den geliyor.

— Sivrihisardan.

— Katırlarda ne var?..

— Fincan.. Fincan..

— Yahu!.. bu kadar çok finc... nereye götüryorsunuz?...

— Neyine gerek senin.

Muhavere biter bitmez, yol... kenarındaki mezarlardan biri... içinden, çırçıplak bir adam fı... yor.

— Heyyy, kervancı başı!... A... ret halkının bacını (1) ver de, ... le geç.

Diye, bağırıyor. Ve sözleri sö... lerken, ellerini havanın boşluğu... da sallıyarak katırları ürkütüy...

Mezardan kalkan bu çıplak ad... mı görünce, katırcılar fena hal... korkuyorlar. Katırlar ürküyorl...

Orası, bir anda karmakarışık... luyor. Katırlar, birbirine giriy... Sırtlarındaki sandıklar, mezar t... larına, ağaçlara çarpıyor. Bazıl... devriliyor. Bazıları, altüst oluy... Bazıları da, düşüp parçalanıyo...

Parçalanan sandıklardan, sil... lı adamlar çıkıyor. Yerlere yu... varlanıyor. İşte tam bu hengâ... arasında, çırçıplak olan hoca, b... bütün mezardan çıkıyor.

— Yetiş.. Ya, Kırserdarı!...

Diye, bağırıyor.

O anda, Kırserdarı deli Hali... adamları, ellerinde yalın kılı... olduğu halde mezarların arala... dan fırlıyorlar. Derhal kerva... etrafını sarıyorlar. Silleler, to... lar, yumruklarla kervancıları y... lere yuvarlanıyorlar. Sandıkla... dan çıkan ve henüz kendilerini ... parlamıya vakit bulamıyan silâ... adamları, oldukları yerde bast... yorlar. Hepsinin ellerini ayakla... nı bağlıyorlar.

(Arkası Var)

(1) Bac: Vergi:

İRTİHAL

Felsefe muallimi Mustafa Namık... Refikası Muallim Bayan Rabia C... evvelki akşam hayata gözlerini y... muş ve cenazesi dün Kuzguncuk... evinden kldırılarak mahallî mezar... na defnedilmiştir. Bayan Rebia b... lerce talebe yetiştirmiş, şehrimizin ... eski ve kıymetli ilkmektep hocala... dandı. Daha bir kaç hafta evvel bir ... raderini, bu defa da refikasını kaybe... den Bay Mustafa Namık'a ve keder... ailesine tâziyetlerimizi bildiririz.

Artık Tereddüt Etmeyiniz

ŞARK Sinemasında

Güzel filmler serisi.. Yarın akşam :

Tam zamanında gelen bir film

BAL PARE

Asrın en güzel kızı: İLSE WERNER

Bu balonun kraliçesi...

PAUL HARTMANN da ona kul olan şövalyesidir...

Aşka hasret çeken... Saadete erişemiyen kadın hayalleri... Günah rüyalariyle ömürleri geçen...

BEKÂRLAR KLÜBÜ

Bu akşam **LÂLE'de** açılıyor

SACHA GUİTRY — ELVİRE POPESKO — MARGUERİTE MORENO BETTY STOCKFELD — ANDRE LEFAUR ve daha 5 büyük Yıldız ömrün bir muamması olan bu şaheseri yarattılar.

DİKKAT: İki Yeni Harp jurnalı birden

1 — «Türkçe» Biritiş Paramunt jurnalde: Sicilya sahillerinde ilk defa karşılaşan İngiliz filosiyle Alman Tayyareleri arasındaki harp— General De Gol'un Afrikada ilerleyişi — Habeşistanın ayaklanması.

2 — «Rumca» Yunan jurnalında Harp harekâtı — Türk Yunan kurumu. Cepheden gelen ganaim— Kadın erkek bütün Yunanistan İş başında..

Numaralı yerlerinizi lütfen evvelden kapatınız.

Bugün Matinelerden itibaren

İPEK'te 2 Büyük Film Birden

1 - Meşhur Polis Hafiyesi

CHARLI CHAN: KATİL KİM?

Heyecanlı, meraklı büyük bir macera

2-BAHAR ÇİÇEKLERİ

Gençliğin zaferini gösteren Musikili büyük komedi

İSTANBULUN İKİ BÜYÜK SİNEMASINDA BİRDEN

TURAN Tel: 22127 — **AZAK** Tel: 23542

Bir günde 6165 kişinin seyrettiği bu filmi her iki sinema halktan gördüğü rağbet ve izdihamın önüne geçilmesi için 11 den itibaren devamlı matineler yapılmıştır. Bugüne kadar görülen şark filimciliğinin en güzeli ve en heyecanlısı:

BİR TÜRKE GÖNÜL VERDİM Türkçe sözlü musikili, şarkılı ve danslı, mevzuu kahramanlık, sergüzeşt ve zafer filmi

Ayrıca: 2 Sinemada ilâve olarak

AZAK'ta Nevyork Damları altında Büyük Revü ve Dans filmi

TURAN'da Altın Soyguncuları Bob Baker, büyük sergüzeşt filmi

YAVUZ SULTAN SELİM
Halifeler Diyarında

No. 146 Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Yavuz nihayet Mısıra hâkim oldu

Fakat, Yavuz Sultan Selim, her türlü tedbirleri almıştı. Sina çölünde menziller tesis etmişti. Elyevm, Sina çölünde Hanyunus dedikleri yer, Yavuzun vücude getirdiği menzillerden biridir.

Yavuz, Sina çölünü yüz bin kişilik ordusuna yirmi üç günde ve bir hamlede geçti, Süveyşe geldi. Memlûkler, Mısırı müdafaa etmek için toplanmışlardı. Memlûkler, Türk ordusunu mağlûp edeceklerine kanidiler. Çünkü, Türk ordusu Sina çölünü geçerek ezildiğine ve üslerinden uzaklaştığına kanidiler.

Mısırda müthiş muharebeler oldu. Hele Kahirede Memlûkler azami bir cesaretle dayandılar ve kanlı muharebeler oldu.

Kahire önlerinde şiddetli muharebeler cereyan ederken Turgut Reisin gemileri de Mısıra gelmişti. Turgut, Karabulutu sintinede ölmüş zannediyordu. Yedi gün aç ve susuz böyle bir yerde demir olsa yaşyamazdı.

Turgut sintineyi açtırdı. Karabulut ölmemişti. Sintineden çıkardılar. Karada şiddetli muharebeler oluyordu.

Turgudun gemileri de muharebeye iştirak ediyordu. Zaten Yavuz ordusuna cephane getirmişti.

Turgut, Karabulutun karnını iyice doyurttu. Sonra, eline bir kılıç ve bir de argiboz verdikten sonra şunları söyledi:

— Talihin varmış ölmedin!. İşte padişah ordusu çarpışıyor. Tobanbayın kuvvetleri etrafa ateş püskürüyor. Senin için en temiz ölüm meydanı burasıdır. Git bu meydana gir ve sonuna kadar çarpış.. Şehit olursan senin vücudünü hiç olmazsa ordunun içinde bulmuş olsunlar. Allah da bu suretle seni affetmiş olur.

Dedi. Eline kılıcını, sırtına argibozunu verdi ve sahile çıkardı. Karabulut koşuyordu. Tam cenk yerine geldiği zaman kuvvetli bir Memlûk süvarisinin Veziriazam çadırına çalakılıç baskın yaptıklarını gördü. Yeniçeriler, Anadolu sipahisi, Tatar akıncıları birbirine girmişti.

Karabulut, yürüdü, önüne gelen düşmanla boğuşmağa başladı. Memlûkler Tobanbay kumandasında Yavuz Sultan Selimin çadırı diye yanlışlıkla Veziriazamın otağına hücum etmişlerdi. Az kalsın Yavuz Sultan Selim şehit düşecekti.

Memlûklerin baskını müthişti. Fakat Tatar ve Anadolu sipahisi yeniçeri piyadesile şiddetli bir mukabil taarruza geçtiler. Karabulut da bu akının içinde cenkediyordu.

Ana baba güniydi. Eğer Memlâklar muharebeyi kazanırlarsa, Türk ordusu için vaziyet felâket olurdu.

Yavuz Sultan Selim, atının üzerinde bizzat muharebe ediyor, askeri teşvik ediyordu.

Karabulut, bu, mâreke içinde On yedinci bölüğün bayrağını grödü. Fakat, bayrağın etrafında pek az kişi kalmıştı. Hepsi şehit olmuştu. Düşman süvarileri On yedinci bölüğün bayrağını almak için birbirlerile yarış ediyorlardı.

Karabulut, yalın kılıç hücum etti. Bayrağa yaklaşırken, yüzbaşısını, çavuşu Kara Aliyi, diğer arkadaşlarını bayrak dibinde şehit düşmüş gördü.

On birinci bölük, Yavuz Sultan Selimin Otağı hümayununa hücum eden Memlûkler üzerine mukabil taarruza geçmiş bulunuyordu. Padişahlarını düşman eline vermemek için bilâtereddüt döğüşüp can veriyorlardı.

İşte, bu sırada Karabulut, bayrağın yanına yaklaşmıştı. Bayrağı müdafaa eden ve, birçok yerlerinden yaralı olan tek bir kişi vardı o da On birinci bölüğün imamı idi.

İmam efendinin hali kalmamıştı. Memlûkler bayrağı almak üzere idiler. Karabulut yetişti, imam efendinin elinden bölüğün bayrağını aldı, ve canlı hamlelerle düşmana mukabeleye başladı. Karabulut, bir çok yerlerinden yara aldığı halde bayrağı bırakmadı.

Nihayet, Türk ordusu kanlı bir mukabil taarruzla meydan muharebesini kazandı. Memlûkleri kılıçtan geçirdi.

Yavuz Sultan Selim, bu meydan muharebesini kazanmakla Mısıra hâkim lodu. Bu muzafferiyetten sonra Abbasilerin; Türk kuvvetleri önünden yüzlerce sene evvel Bağdattan Mısıra alıp getirdikleri halifeliği yine bir Türk hakanına gönülleri rizasle verdikleri görüldü. Abbasilerin Mısırda oturan son halifesi, Yavuz Sultan Selime; bütün Emaneti Peygamberiyi teslim ile halifeliğ i de devir ve teslim eylemişti. Artık Yavuz, yalnız Türk hakanı değil, âlemi İslâmın da Halifesi olmuştu.

Karabulut, aldığı yaraların tesirile On birinci bölüğün en son neferi olarak bayrağına sarılıp şehit düşmüştü.

BİTTİ

Valdeçeşme: 27.3.941

Son 24 Saat İçindeki Hâdiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: *Muammer Alatar*

Yunanistanda temas ve müzakereler yapmakta olan İngiliz Hariciye Nazırı Eden ve İmparatorluk Genel Kurmay Başkanı General Dill konuşmalarını bitirmişlerdir. Netice çok memnuniyet vericidir. İngilterenin Yugoslavyadaki elçisi de Atinaya gelerek Edenle görüşmüş, ve tekrar vazifesi başına dönmüştür.

Atinadaki müzakereler esnasında Yunan Kralı da hazır bulunmuştur.

YUNAN AZMİ

Yunan gazeteleri, son İtalyan neferi Arnavutlukta kalmayıncıya kadar, harbe devam edileceğini, Yunanistanın, ya düşmanı mağlûp etmeğe, yahut, ölmeğe karar verdiğini tebarüz ettirmektedir. Yunan parolası şudur: Ya zafer, ya ölüm!.

HARP VAZİYETİ

İngiliz bombardıman tayyareleri dün Haymara açıklarında İtalyan harp gemilerine taarruz etmişlerdir. Vukua gelen hava muharebesinde 9 İtalyan tayyaresi düşürülmüş, birkaç tanesi de hasara uğratılmıştır.

Diğer bir habere göre, Adriyatikte torpillenen bir nakliye gemisinde 1500 İtalyan askeri boğulmuştur.

Yunanlılar cephenin merkez mıntakasında yeni muvaffakiyetler kazanmışlar, birkaç İtalyan tankı iğtinam ve tahrip etmişler, 5 subay, 150 nefer esir almışlardır.

İNGİLİZ DONANMASI

Londradan bildirildiğine göre, İngiltere yeni ve mühim miktarda harp gemileri inşası suretile, donanmayı fevkalâde kuvvetlendirmektedir. «Kral Beşinci Jorj» sınıfından 5 zırhlı ile «İllustrius» tipinde 4 tayyare gemisi ve «Fiji» sınıfından 5 kruvazör, Dido sınıfından 10 kruvazör bu sene sonundan evvel donanmaya iltihak edecektir.

İngiltere, gerek siyaset, gerek askerlik sahasında geçen zamana nisbetle daha çok enerji ile faaliyete geçmiş bulunuyor. Eden Atinadaki temas ve müzakerelerini memnuniyet verici bir şekilde bitirmiştir. İngiliz donanmasının takviyesi için de yeni inşaata dair mühim rakamlar ortaya atılmıştır.

Bu suretle İngiliz donanması 19 zırhlı, 8 tayyare gemisi, 75 kruvazöre çıkacaktır. Bundan başka İngiltere Lion sınıfından da 4 zırhlı inşa etmektedir. Bu gemiler 40 bin tonluktur. Ve 16 pusluk toplarla techiz edilecektir. Bu zırhlılardan ikisi 1943 de, diğer ikisi de 1944 de hizmete girecektir. Ayrıca gelecek sene iki tayyare gemisi daha donanmaya iltihak edecektir.

İngiliz Bahriye Nazırı Aleksandr bahriye bütçesini Avam Kamarasına verirken, donanmanın yaptığı hizmetlere, bundan böyle gemi vazifelerine dair uzun ve müdlel bir nutuk söylemiştir.

AFRİKA HARBİ

Habeşistanda Gojjam mıntakasında Habeş vatanperverleri dün İtalyanların mühim mıntakalarından biri olan Buryeyi işgal etmişlerdir. Bu mıntakada yerli İtalyan askerlerinden 1500 ve 200 İtalyan askeri, silâhlarile beraber Habeş vatanperverlerine iltihak etmişlerdir.

Rumen Başvekili General Antonesko, dün tayyare ile Viyanaya gitmiş ve Alman Hava Mareşali Göring ile görüşmüştür. Bu görüşmelerde muayyen siyasi meselelerin mevzuu bahsolduğu bildiriliyor.

FRANSADA AÇLIK

Diğer taraftan bütün Fransada ve bilhassa Pariste açlık vardır. Bu yüzden bazı kargaşalıklar olduğu bildiriliyor. Halk, müstevliler aleyhine dönmek için fırsat bekliyor.

Son Telgraflar

Amerika ile Meksika yeni bir anlaşma yaptı

Vaşington, 6 (A.A.) — Hariciye Nezareti, Birleşik Amerika ile Meksikanın 31 Haziran 1940 da havadan kabul edilen Panameriken deklârasyonu mucibince müşterek müdafaa tedbirlerinin telifi hakkında istişarede bulunulmasına dair bir anlaşmaya vardıklarını bildirmiştir.

Meksika hükûmeti, Birleşik Amerikaya ve Meksikaya bir taarruz vuku bulduğu takdirde tatbik edilecek karşılıklı yardım plânlarını Vaşington hükûmeti ile birlikte tetkik etmek için Meksikanın Vaşingtondaki deniz ve hava ataşelerini memur eylemiştir.

Amiral Darlan Lavalle görüştü

Vişi, 6 (A.A.) — Öğrenildiğine göre, Amiral Darlan dün öğle yemeğini Pariste B. Laval'le birlikte yemiştir. B. Laval'in çok geçmeden Vişi civarındaki ikametgâhına döneceği zannedilmektedir.

Bulgaristanda umumî seferberlik

(1 inci Sahifeden Devam)

berliğine dair olan kanun, dün mer'iyete girmiştir.

Londra 6 (A.A.) — BBC:

Müsait mahfillerde şu beyanatta bulunuluyor:

Sofyadaki İngiliz Elçisi Mösyö Rendel, Bulgar hükûmetine verdiği notada, Bulgaristanın, «Balkanlarda sulh ve sükûnu muhafaza maksadile Almanların Bulgaristana girmelerine muvafakat ettiği...» tarzındaki beyanatın doğruluğunu, İngiliz Devleti Fahimesince tanınmadığını bildirmiştir.

Bu sulh ve sükûn, Üçler Paktına dahil olanlardan başka hiçbir millet tarafından ihlâl edilmemiştir. Bulgaristan, büyük mikyastaki seferberliği de bitaraflığını ilân değil, bilâkis İngilizlerin düşmanı Almanlarla birlikte teşriki mesaide bulunacağını anlatmıştır.

Bunun en bariz delili, İngilizlerin dost ve müttefiki olan Polonya, Belçika ve Holanda mümessillerine, Bulgaristandaki vazifelerinin hitama erdiğini bildirmesidir. Nota, Bulgaristanda bulunan İngiliz temsil heyetlerile elçilik mensubininin, Bulgaristanı terketmeleri için sühulet gösterilmesi ricasile bitmektedir.

Moskova 6 (A.A.) — BBC:

Ardı sıra, üç akşam olmak üzere, bu akşam ad radyo, bulgarca olarak, Alman kıt'alarının Bulgaristana girmesi münasebetile, Sovyet hükûmetinin vaki olan beyanatını, bir defa daha tekrarlamıştır.

Sofya 6 (A.A.)— BBC:

Resmî makamlardan bildirildiğine göre, Hariciye Nazırı Mösyö Popof istifa etmiştir.

Londra 6 (A.A.) — İktısat harp nezareti bildiriyor: Hükûmet, Bulgaristanı, düşman işgali altında bir toprak olarak telâkkiye karar vermiş olduğundan mezkûr memleket 5 marttan itibaren kaçak noktai nazarından düşman mevrit olarak addedilecek ve Bulgar mahreçli olan veya Bulgarlara ait bulunan mallar müsadere edilebilecektir.

FİLOF'UN KANNATİ NE İMİŞ?

Sofya 6 (A.A.)— BBC:

Bulgar Başvekili Filof ile olan mülâkatını, Sofyada İngili Elçisi Mösyö Rendel şöyle anlatıyor:

«İki memleket arasında siyasî münasebatın kesildiğini bildiren notayı kendisine verdiğim zaman, söyliyecek bir söz bulamadı. Mösyö Filofun Alman zaferine inandığını anladım. Musolininin de nihaî zafere emin olduğunu, şimdi ise, acı bir hayal sukutuna düştüğünü, kendisine hatırlatmağı muvafık gördüm.»

İngiltereye ne kadar l a /a malzemesi satıldı ?

Nevyork, 6 (A.A.) — Associated Uress bildiriyor:

Birleşik Amerika Ticaret Nezareti Birleşik Amerikanın Kânunusani dış ticareti hakkındaki istatistiğini neşretmiştir.

Kânunusani zarfında ihracat 370 milyon doları geçmiştir. Kânunuevvel ayındaki ihracat ise 332 milyon idi. Kânunusani zarfındaki hava malzemesi ihracatı rekor teşkil etmektedir. 40.900.000 dolar. Kânunuevvel ayındaki hava malzemesi ihracatı 32.100.000 dolar idi.

Birleşik Amerikanın ithalâtı Kânunuevveldeki 253 milyon dolara mukabil Kânunusanide 242 milyondur.

Prens Pol Belgrada döndü

Belgrat 6 (A.A.) — BBC:

Avusturya hududu civarındaki sayfiyesinde bulunan Naibi saltanat Prens Pol, dün payıtahta gelmiştir.

Hâlâ maaş alamıyan hocalar

(1 inci Sahifeden Devam)

Esasen ellerine pek az bir para geçen ve aylıklarını işledikten sonra alan bu vatandaşlar; bir formalite yüzünden hemen her ay tekerrür eden bu gecikmeden müşkül vaziyete düşmüşlerdir.

İstanbul lise ve orta okullarındaki muallimlerin yüzde yetmişi yardımcı hoca olduğuna göre büyük bir şehirde kalabalık bir talebe kütlesinin yetişmesile alâkadar bulunan bu muallimlerin parasız bırakılması hiç de doğru görülmemektedir. Maarif Vekâletinin de bunu takdir ederek icap eden havaleyi bir an evvel gönderip yardımcı muallimleri sıkıntıdan kurtarması lâzımdır.

SON TELGRAF.— Bu hocaların vaziyeti berbattır. Bu hocalar âdeta bir üvey evlât muamelesi görüyor. Mütemadiyen bunlardan şikâyet edilir. Eğer, bunlar hakikaten bir işe yaramıyorsa derhal vazifelerine nihayet vermek lâzımdır. İşe yarıyorsa, onları, randımanlarını eksiltecek, maddî muzayakaya maruz bırakmamak lâzımdır. Vekâlet bu hocaları kullanmakla, istikbale ait bir taahhütte bulunmadan en ucuz işi yaptırıyor.

Eşya fiatları

(1 inci Sahifeden Devam)

memleketimizdeki 150 tonilâto ve daha yukarı makineli deniz vasıtalarının hariçte ve dahildeki sevk ve tanzimini Münakalât Vekâletine bırakmaktadır. Münakalât Vekâletinde bir komisyon teşekkül edecek, bütün eşhas ve resmî daireler nakliyat müsaadesi almak için bu komisyona müracaat edeceklerdir.

Ayni zamanda 150 tondan yukarı deniz vasıtası olanlar, Türk armatörler birliğine aza olacaklardır. Vekâlet navlun ücretleri için de bir liste hazırlamıştır. Bu kararla navlun ücretlerinin artması önlenip eşya fiatlarının, nakliyat pahalılığından müteessir olmasına imkân verilmiyecektir.

İkinci kararnameye göre de linyit madeni arayıcılarının 2000 tondan fazla istihsalde bulunmalarına müsaade edileceğine dair - dir.

Himayeihayvanat Cemiyeti

(1 inci Sahifeden Devam)

koruma mevzuu etrafında seri konferanslar verilmesi kararlaştırılmıştır.

İlk konferans ayın 13 üncü günü öğleden sonra Robert Kollejde Himayei Hayvanat Cemiyeti fahri umum kâtibi Bayan Martin tarafından verilecek bir çayda B. Sedat Aziz Erim tarafından verilecektir.

Tramvaylarda unutulan eşya

(1 inci Sahifeden Devam)

dır: 60 adet muhtelif cins çanta, 45 parça hırdavat, 32 kadın, erkek şemsiyesi, 27 kitap ve evrak, 20 parça kadın, erkek çamaşırı, 13 talebe kasketi, 10 yün atkı, 10 ayakkabı, lâstik, 28 sefertası ve gıda maddesi, 4 rop kemeri, 3 kadın çorabı, 4 dolma kalem, 2 baston, 2 gözlük, 3 eşarp, bir Röntgen filmi ve bir miktar para.

İngilterenin Balkanlarda Kendisini göstereceği devre gelmiştir

bir ordu çıkarması, Yunan - Bulgar hududunu kapaması ve İtalyan - Yunan cephesini takviye etmesi lâzımdır. Artık, Almanları ihtilâta sevketmek gibi bir endişe ve ihtiraz mevzuu kalmamıştır. Bulgaristan, Sovyetlerin de teyit ettikleri gibi, mihvere iltihak eylemek ve Alman askerlerini geçirmekle, Bulgaristan, Balkanlar garbi ve garbi cenubî sulhunu ihlâl eylemek bakımından bizzat ve bilfiil önayak olmuş, her türlü ihtilât içtinaplarını ortadan kaldırmıştır. Yunan cephesi ile harbi bilfiil Balkanlara sokan mihver olduğu gibi, bir Makedonya ve Ege cephesinin de açılmasına yine mihverin âmil olacağı, artık tarihin asla inkâr ve tahrif edemiyeceği bir hakikat olmuştur. Bu itibarla, yeni cephenin açılması, Yugoslavya teslim olmadığı ve Yunanistan Alman tazyikine aldırmayıp, Alman ileri hareketine de karşı koymıya karar verdiği takdirde gün ve hafta meselesidir. Böyle bir vaziyette, artık, hukukî ve siyasî bir içtinap ve ihtiraz mevzuu kalmamıştır.

Harp; garbî Balkanların heyeti umumiyesi için, mihverin istemesi ile gayrikabili içtinap bir mevzu hükmüne girmiştir. Almanya harbe girmekten ve kan dökmektense; devletleri birer birer avlamak, içten yıkmak niyetindedir. İngiltere bu niyeti kendi menfaatleri bakımından makûs bir istikamete tebdil edebilir. Bu itibarla, artık hiçbir şeyden sakınmaksızın, Yunanstana çıkaracağı büyük bir ordu ve gösterelavların tarihî ve ilmî rolleri üzelavlarıntarihî ve millî rolleri üzerinde büyük bir tesir husule getirebilir. Bu defa, tokat yine Almanyadan inmemeli, Almanlar, Balkanlarda inebilecekleri kadar inmiş addolunmalı ve fakat, bundan öte şamar onların suratına inmelidir. İngilizlerin, bilhassa Bulgarlarla siyasî münasebetlerini de kestiklerine göre; bundan böyle gösterecekleri aktif hareket, Bulgaristandaki Alman askerî hazırlıklarına tekaddüm edebilirse; harbin Avrupadaki ve Balkanlardaki istikbali çok değişebilir.

İngiltere; artık, Balkanlar bakımından ya hep, ya hiç.. deminin eşiğine gelmiş değil, içine girmiştir. Kararı ve sür'ati ya garbî ve cenubu garbî Balkanların tamamile ayakta durmasını ve kendi zaferine piştarlık etmesini mümkün kılacak, yahut da garbî ve cenubî Balkanları da kendi mukadderatına terkedip çekilmesini mucip olacaktır.

Binaenaleyh, Bulgarların ihdas ettikleri ve Almanların harp sahnesi haline sokmak vaziyetine getirdikleri garbî Balkanlarda artık - ihtilâta sebep olmak - gibi bir siyasî ve hukukî mes'uliyet ve düşünce mevzuu kalamadığına göre; ve herhalde bütün bu vaziyetler Atinada Edenle görüşülmüş olmakla beraber; şahsî kanaatimizce İngilterenin bu bakımdan artık kendisini göstermesi, tereddütten kurtulması ve sür'et göstermesi zamanı gelmiştir ve hattâ geçmektedir.

ETEM İZZET BENİCE

Fas'taki Alman askeri

(1 inci Sahifeden Devam)

Alman kıt'aları olup olmadığı sorulmuş, Hariciye Müsteşarı şu cevabı vermiştir:

«Birkaç aydanberi, Alman mütareke komisyonuna mensup bir mümessil Kazablânkada bulunmaktadır. Şubat bidayetinde bir çok zabitlerle ihtiyat zabitleri ve erler, üniformalı ve silâhlı olarak bulunmaktadırlar. Bunların arasında birçok teknisiyen de vardır.

VEYGAND VİŞİYE GELDİ

Vişi 6 (A.A.)— B.B.C. General Veygand, dün buraya gelmiş ve hemen Mareşal Peten tarafından kabul edilmiştir. General, birinci teşrindenberi ilk defa olarak Fransaya gelmektedir.

ZAYİ — Bisikletimin 2607 No. lu plâkası kaybolmuştur. Bisikletimi artık kullanmıyacağımdan plâkanın da hükmü kalmadığını ilân ederim.

Yorgi Panayot

Harb Ve Casusluk Tefrikası

Bilen idam olunur

Yazan: M. ATLI — Tefrika No. 29

Ağzını açarak bu ilâçtan bir kaç damla akıttım

— Evet!.

— Evet... Bu esrarengiz, fakat müthiş bir ehemmiyette olan küçücük Boromin madeni maalesef alelâcele, fakat gayet iblisçe bir usulle kaçırılmış bulunmaktadır.

— İblisçe bir usulle mi?.

— Evet... Şimdiye kadar şeytanın dahi aklına gelmiyen bir usulle!.

— Ne gibi?.

japon birdenbire, başını kaldırarak:

— Fena halde takip olundukların gören sizin profesör Ulriçin eliyle, sağlam bir mahfaza rolünü gören bir zara sarılmış olarak, maalesef muhterem matmazel Annanın hakikatte hiçbir hastalığı olmıyan apandisit bağırsağının içine dikilmiştir!. Bütün dünyanın müthiş bir ehemmiyetle takip ettiği bu korkunç Boromin madeni şimdi muhterem matmazelin körbağırsağında dikili olarak Danzigden kaçırılmış bulunmaktadır.

Bu esnada arkamda birdenbire acı bir feryat işiterek döndüm. Anna bir çığlık kopararak baygın bir halde yere yuvarlanmıştı.

— Anna!.

Diye bağırmamla, elimde tuttuğum cebimdeki rovelveri yıldırım sür'atile çekip japona çevirmem bir oldu.

V

İlk dehşet gecesi..

Fakat japonun gayet sakin, elleri hâlâ yukarıda, yerinden zerre kadar kımıldamadığını görünce ilk şaşkınlığım ve duyduğum dehşet geçti.

Telâşla yerde cansız bir halde yatan zavallı Annanın yanına seğirttim.

Tabancam hâlâ elimdeydi.

Ne yapacağımı pek kestiremiyordum.

Fakat Annanın yüzünün, bayılanlarda görüldüğü şekilde sapsarı bir renkte değil de morarmış bir halde görünce son derece telâş ettim.

Hemen yere yüzükoyun düşmüş olan Annayı kaldırıp çevirdim.

Önce anî bir şokla, kalb veya dimağ damarlarından birinin çatlıyarak ölmüş olmasından korkmuştum.

Yıldırım sür'atile, henüz yarı çözülmemiş bir halde duran valizlerimizden, Annaya Profesör Ulriçin kliniğinde ameliyattan sonra fenalık geldiği zaman kullanılmak üzere verilmiş olan ilâç şişesini çıkardım.

Kenetlenmiş dişlerini zorla açarak bu ilâçtan köpürmüş olan ağzına birkaç damla damlattım.

Sonra da büyük kolonya şişesini yüzüne gözüne ve göğsüne boşaltarak kan deveranını harekete getirmek için şiddetle friksiyon yapmağa başladım.

Bu hareketleri yaparken elimin ayağımın titremekte olduğunu ancak farkedebildim.

Acaip japonun vurduğu bu akla gelmez darbe Annanın bir anda hayatına mal olabilirdi. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum, fakat Annanın birdenbire hıçkırmağa başladığını görünce fevkalâde sevindim.

— Anna!. Anna!.

Diye seslendim.

Anna inliyordu.

İsminin çağrıldığını işittiği, morluğu yavaş yavaş kaybolmıya başlıyan yüzündeki fevkalâde ıztıraplı hareketlerinden anlaşılıyordu.

Şuurunun avdet ettiğini görünce hayli müsterih oldum.

Nitekim biraz sonra Anna gözlerini açtı.

Onu hemen kucağıma alıp salonun köşesindeki büyük karyolanın üzerine yatırdım.

Anna! Bir doktor çağırayım mı?. İster misin?. Açıldın mı.?. Kendini nasıl hissediyorsun?.

Anna!. Söyle yavrum... Doktor getirteyim mi?.

Anna eliyle:

— Hayır!.

İşareti yaptı.

İşte ancak o vakittir ki ben de tamamile kendimi toplıyabilmiştim.

Fakat, etrafıma bakar bakmaz, acayip japonun ortadan sıvışmış olduğunu farkettim.

Demek, japonun verdiği korkunç haberin Anna üzerinde öldürücü bir tesir yaptığını ve hele benim silâha davrandığımı görünce selâmeti kaçmakta bulmuştu.

Tokyo sinemalar ajanı olduğunu söyliyen, sonra da sinemacılıkla hiç bir alâkası olmadıktan başka belki dünyanın en garip, en acayip hâdiselerinden bahseden bu esrarengiz japon kimdi?.. Bizi nereden tanıyordu?.. Anlattığı garip şeyler doğru muydu?..

(Arkası var)

Diyanet işleri reisi

(1 inci Sahifeden Devam)

ketin her tarafında büyük bir teessür uyandırmıştır. Reisicumhurumuz İsmet İnönü bu ölüm haberi üzerine Başyeverleri Celâl Üneri göndererek merhumun ailesine taziyetlerini bildirmişlerdir. Merhumun cenazesi bugün merasimle kaldırılmaktadır.

Atinada bir resmi tebliğ neşredildi

(1 inci Sahifeden Devam)

hasıl olduğunu memnuniyetle bildirmektedir.

HARP VAZİYETİ

Atina 6 (A.A.) — BBC: Matbuat Nazırı dün şu beyanatta bulunmuştur:

«— Dün, Arnavutluk cephesinde mevzii faaliyetler esnasında, Yunan kıt'aları muvaffakiyetler elde etmişlerdir. Yunan tayyareleri düşmanın geri hatlarını, mitralyöz teşkilâtlarını, ve tahşidat noktalarını bombalamışlardır.»

Almanlar ilk ihtarı Yunanistana savurdu

(1 inci Sahifeden Devam)

askerlerin eline geçmiştir. İngiliz Hariciye Nazırı Eden'in seyahati de yine askeri bakımdan mütalea olunmak lâzımdır. Eden, her ihtimale karşı son hazırlıkları tamamalamaktadır. İsviçre gazetelerine göre Yugoslavyanın vaziyeti çok naziktir. İngiltere, Yugoslavyayı bitaraf kalmıya ikna için çalışmaktadır.

Deyli Telgraf gazetesine göre, Yugoslavyada Alman akidelerine karşı büyük bir nefret hissi vardır.

İngilterenin Belgrattaki Elçisi, Yugoslav Başvekili ve Hariciye Nazırı ile görüşmek talebinde bulunmuştur.

HİTLER NELER İSTEMİŞ?.

HürFransız Ajansının Londradan bildirdiğine göre, Hitlerin, Reisicümhur İnönüne gönderdiği mesaj, bir emniyet vermeyi istihdaf etmektedir. Ayni ajansa göre, bu mesaj o kadar safdilânedir ki, Türk diplomasisi onu, bir Türk mukavemetine mâni olmak ve Cenuba karşı yapılacak bir tecavüzde asgari mahzurdan azami istifade temin etmek hususundaki Alman arzusunun yeni bir delili olmaktan başka bir surette tefsir edemez. Türk mahfilleri, Ankara tarafından tesbit edilen siyasetin Eden ve General Dill'le yapılan konuşmalar esnasında tayin edildiğini ve değişmiyeceğini temin ediyorlar.»

Müstakil Fransız Ajansının Nevyork muhabiri de şunu yazıyor: «Hitler, Türkiye Reisicümhuru İnönüne gönderdiği mektupta Türkiyenin bitaraflığını istemiştir. Öyle bir bitaraflık ki, Türk—İngiliz ittifakının feshini tazammun edecektir. Bunun sebebi ise Türk ordusunun çok kuvvetli müdafaa hatlarında yer almış olmasıdır.

MESAJIN HEDEFİ NE İMİŞ?.

Deyli Telgraf gazetesinin Belgrat muhabiri şöyle yazıyor:

«Alman ve Bulgar kıt'aları Yunan hududunda mevzi almışlardır. Mihverden gelen haberelere bakılırsa, Türk hududunda Bulgar kıt'alarından başka kıt'alar yoktur. Türkleri bir emniyet havası içinde uyutmak teşebbüsü aşikârdır. Hitlerin gönderdiği mesajdan D. N. B. Ajansının yaydığı haberlere kadar hep bu intıbaı teyit eylemektedir. Naziler, Türkleri kat'iyen emniyette bulunduklarına inandırmak istiyorlar. Fakat, Naziler Rusyaya karşı ayni siyaseti takip ediyora benzemiyorlar.

Deyli Herald gazetesi de, Almânların bütün kıt'alarını Yunanlılara karşı tahşit edemiyeceklerini, çünkü, gerilerini, muvasala yollarını tutmak ve Türklerden yüzde yüz emin olmak istiyeceklerini, bunun ise imkânsız olduğunu, Trakya hudutlarını doldurmak mecburiyetinde olduklarını yazmaktadır.

SOVYETLERE

yetler Birliği Hariciye Halk Komiser Muavininin beyanatı, Berlinde bir soğukluk tevlit etmiştir. Resmi Alman mahfilleri, doğrudan doğruya bu beyanat hakkında mütalea beyan etmemekte, fakat, yalnız şu cihetı kayıtla iktifa etmektedirler:

Balkanlarda Alman siyaseti iki prensipten mülhemdir ve bu prensipler, Cenubu Şarkide yeni nizam ve İngiltereye karşı harbin verdiği mecburiyetlerdir. Sovyetler Birliği bu sebepleri anlıyamaz ve kendi fikrini bildirmekte serbesttir. Alman siyaseti hiç bir tahdide tâbi olamaz.

SOVYETLER DE ANLADILAR

Diğer taraftan, Moskova, radyosu, Bulgaristana Alman askerlerinin girmesi hâdisesi karşısında Sovyet durumuna ait beyanatı Bulgarca olarak ta neşretmiştir.

Deyli Telgraf gazetesinin yazdığına göre, Sovyet Rusya Bulgaristanın hattı hareketini takbih için her halde haklı sebeplere dayanmaktadır. Rusya, Naziliğin Balkanlarda kendisi için nasıl bir tehlike teşkil ettiğini geç anlamıştır. Fakat, şimdi, bunu tamamiyle anlamış bulunuyor. Bu, fevkalâde mühimdir. Çünkü, Türkiye kendi menfaatlerinin müdafaasında elleri serbest bulunmaktadır.

BULGARİSTAN İNGİLTERE MÜNASEBATI

İngilterenin Sofya Sefiri, Bulgar Başvekili Filof'u ziyaret ederek, İngilterenin Bulgaristanla siyasi münasebatını tamamen kestiğini bildirmiştir. Bu karar dün sabah Londrada resmen ilân edilmiştir.

Diğer taraftan, Berlinden bildirildiğine göre, Alman kıt'alarının Bulgaristandaki harekâtı sistematik bir tarzda cereyan etmektedir.

MÜTEMADİYEN GELİYORLAR

Belgrattan gelen haberlere göre, Alman kıt'aları, tren, kamyon, otobüs ve tayyarelerle Bulgaristana girerek Yunan hududuna doğru ilerlemektedir. Cenuba giden üç Bulgar yolu kilometreler imtidadınca makineli malzeme ile doludur. Şimdiye kadar, Tunanın öte kıyısındaki 17 Alman fırkasından en az 5 fırkası Bulgaristana girmiş bulunuyor. Alman tayyareleri de, Cenuptaki üslerine mütemadiyen yerleşiyorlar.

BULGARLARIN HİDDETİ

Bulgar siyasetini takbih eden Sovyet beyanatı Sofyada neşredilmemiştir. Bulgaristan mütemadiyen, tevkifler yapmaktadır. Hapishaneler doludur. Bulgar köylüleri, Almanlar geldikten sonra, yiyecek maddelerinin azalacağını, harp tehlikesinin yakınlaştığına kani bulunmaktadırlar. Alman polisleri büyük şehirlere yerleşmiş, Gestapo Sofyada merkez kurmuştur. Orta halli Bulgarlar, Alman işgalini nefretle karşılıyor. Belçika, Holanda ve Polonya mümessilleri Bulgaristandan çıkarılmaktadır. Bu memleketlerin sefirleri bugünlerde Sofyayı terkedecektir.

YUNANİSTANA ALMAN İHTARI

Almanyadan Yunanistana ilk ihtar vuku olmuştur. Berlinde neşredilen yarı resmi bir notada Yunanistanın İngiltere tarafından bir konak yeri olarak kullanılmasından Almanyanın memnun olmadığı bildirilmektedir. Londradaki kanaate göre, Almanya, Yunanistana İngiltereye uymadığı takdirde bir Alman — Yunan harbinin önüne geçebileceğini, aksi takdirde neticenin muhakkak bir çarpışmaya müncer olacağını hatırlatmak istemiştir.

Alacaklı ve verecekli ve mirascılık ilânı

Sultanahmet 5 inci Sulh Hukuk Hâkimliğinden :

İstnabul Mahmutpaşada Kürkçü Hanı dahilinde Avluda 8/1 numaralı mahalde Kahvecilik yamapkta iken Hastahanede 3/11/940 tarihinde öldüğü bildirilmesi üzerine terekesine zabıtanın ihbarı ile mahkememizce elkonmuş olan Ermeni milletinden Kiris namındaki şahıstan alacağı olanların ve mumaileybe vereceği bulunanların ilân tarihinden itibaren bir ay ve mirascılarının ise üç ay içinde Sultanahmette tapu dairesi alt katındaki mahkememize lüzumu müracaatları, aksi takdirde alacaklılar için Kanunu Medeninin 561 inci maddesi hükmü tatbik edileceği ilân olunur. 941/17 Tereke.

Fatih 3 üncü sulh hukuk hâkimliğinden :

Şehremini Arpaemini mahallesi hastane Caddesi 88 numaralı hanede mukim iken 19/1/941 tarihinde vefat eden ve terekesine mahkememizce vaz'ıyet olunan Sadberk Hazerin ilân tarihinden itibaren alacak ve borçlularının bir ay ve iddiayı veraset edenlerinin üç ay içinde mahkememize müracaatları lüzumu ilân olunur.

941/14 T.

Beyoğlu Birinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Hazinenin Feriköy Cumhuriyet mahallesi Ergenekon caddesi 58 numarada Zahmanidis Pondopulos aleyhine açtığı davada müddeialeyhin ikametgâhının meçhuliyetine mebni bir ay müddetle ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olduğundan muhakeme günü olarak 10/4/941 de mahkemeye bizzat veya bir vekil göndermeniz lüzumu gıyap kararının tebliği makamına kaim olmak üzere ilân olunur. 941/58

ÖKSÜRENLERE KATRAN HAKKI EKREM

BÜYÜK TARİHİ TEFRİKA:

BÜYÜK HARPTE DÖNEN DOLAPLAR

Yazan: Iskender F. SERTELLİ — No. 48

Enver paşa, kendi hazırladığı taarruz plânına ilk önce kendisi sadık kalmamıştı. İki kolordu, birbirinden haberi olmıyarak ilerliyordu!

Öyle ya.. Divanıharpler, Bekiraga bölükleri, menfalar ne güne duruyordu

Maamafih bu muamma; çözmeğe savaştığımız halde, yine çözülmüş sayılamazdı. Çünkü, vaziyette hemen yeknazarda göze çarpan bir tezat vardı: (İttihat ve Terakki) kulüplerinden yükselen bu sesler samimî birer vatandaş duygusile mi intişar ediyordu? Böyle ise, İttihatçıların komitecilik teşkilâtı bu sesleri iknaa hatta susturmağa müsait değil miydi?

Yoksa, bu adamlardan bir kısmı kardeşlik - uhuvvet kisvesi altında içten gelen düşman propagandasına âlet mi oluyordu?

Kemal Beyin, almak istediği bu tedbire herhangi noktadan lüzum gördüğünü, şüphe yok ki, kendisinden başka kimse bilmiyordu.

★

Taarruz plânının tahlili

Sarıkamış muharebesi İstanbulda mühim akisleri uyandırmıştı. Her hâdise, malûmdur ki, vukuundan sonra, alâkadarlar için geniş mikyasta bir tetkik mevzuudur. Birçok telefatla neticelenen Sarıkamış muharebesi de bilhassa o harbin içinde bulunan askerlerimi ziçin esaslı bir tetkik mevzuu teşkil ediyordu.

Büyük Harpte geçen Sarıkamış muharebesinin bütün safhalarını içinden gören ve tetkik eden bay kaymakam Salâhattin, bu harbin içyüzü hakkında şu kıymetli malûmatı veriyor:

«Biz, ademi muvaffakiyetin, hiç denecek kada rdeğersiz sebeplerle daha plânın tatbikinin ikinci ve üçüncü gününden ve düşmanın bir cebir ve tazyiki olmaksızın plândan uzak kalmak ve hareketleri hâdiselerin akıntısına tâbi bırakmaktan ileri geldiğine kanaat getiriyoruz.

Tatbiki icabeden plâna sadakatten ayrılan ilkönce onuncu kolordu olmuş ve maalesef orduya kumanda eden başkumandan vekili de icraatta onu takipte gecikmemişti. Bu fenalıkları ayırdedebilmek için üçüncü ordunun aldığı vazifeyi umumî bir bakışla bir kere daha gözden geçirelim: (Ordu, büyük kısmile düşman kuvvetlerini Kars istikametinden ayırarak Aras vadisine doğru ve cenuba atacak ve düşmanın sağ cenah ve gerilerini kuşatacaktı.)

Bu vazife icra tarzını izah eden bu emrin bir maddesinde de hareket emrolunduğu gibi icra olunduğu takdirde harekete başlanıldığının üçüncü günü dokuzuncu Kolordunun Kötek, onuncu Kolordunun Bardız'a tevcih edilmesinin muhtemel olduğu sarahatle söyleniyordu. Demek ki, Kolordular kendilerine ilk iki gün için verilmiş olan yürüyüş hedeflerine Pitkir ile Olti'ye vardıktan sonra hareketlerini ordu kumandanlığının umumî maksadına göre tanzim etmek mecburiyetinde bulunuyordu.

Esasen başlamış olan ve iki gün devam eden hareket neticesinde düşmanın alacağı vaziyet, düşmanı Sarıkamış umumî istikameti üzerinden değil de ordu kumandanının ihtimal dahiline aldığı Pitkir ve Bardız üzerinden Kötek ve Yeniköy istikametlerinde kuşatmayı daha faydalı kılacak yeni bir kararın alınmasını istilzam edebilirdi. Nitekim, Kafkas Rus ordusuna kumanda eden (Mişelayevski) ayı non birinde Tiflisten Micingirt'e geldiği zaman Osmanlı taarruzuna karşı vazih bir karar alacak vaziyette bulunmuyordu.

Ayın on ikisinde (Zivin) tepelerine çekilmek istediyse de kendi erkânıharbiye reisi General (Yudeniç) in itirazı üzerine bu kararından da vaz geçti.

Bu hesaba göre Osmanlı ordusu harekete başladıktan dört gün sonra dahi Rus ordus ukumandanı hiç bir tedbir almamış bulunuyordu.

(Arkası var)

BİR ZİYARETÇİ

(Dördüncü Sayfadan Devam)

iki sene evvel İzmitte beraberdik onlarla. Geceleri ne güzel âlemler yapardık.

Bu sırada hastayı bir öksürük tuttu. Göğsü daralmıştı.

— Sen her zaman böyle öksürüyor musun? Kendini tut canım. İnsan öksürmemeli.. Bugünlerde bizim işler de iyi gitmiyor. Kazançlar azaldı. Ortalık kesat mal gelmiyor.

Hasta bir daha öksürdü. Samimî ziyaretçi mendilile ağzını, burnunu kapamakta gecikmedi ve biraz da yana döndü. Lâkin öksürüğün kesilmediğini görerek ayağa kalktı:

— Üzülme İhsancığım. Ben yine gelirim. Canın bir şey istiyorsa..

Hasta öksürmekte devam ediyordu. Ziyaretçi kapıya doğru yürüdü.

— Haydi hoşça kal, lâkin öksürüğünü tutmalısın!

Ziyaretçi çıkınca hastanın öksürüğü hemen durmuştu.

SİNGER

YENİ FUTBOL

Saatlarımız Geldi.

Fiyatı 35 Lira

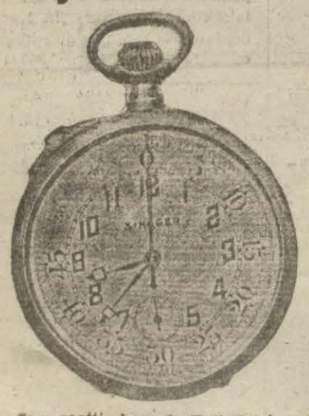

Hem saattir hem de Futbol için 45 dakikalık taksimatlıdır.

SİNGER SAAT MAGAZALARI

İstanbul Eminönü No. 8

İstanbul Defterdarlığından

1 — Çarşı Sipahi 18 numarada Serkis nezdinde müstahdem Arminenin 1/9/937 den 19/6/938 müddetine ait bordroyu vermediğinden resen takdir suretiyle 937 senesi için 240 lira 50 kuruş matrah üzerinden 16 lira 86 kuruş kazanç, 20 lira 88 kuruş muvazene ve 4 lira 82 kuruş Hava K. yardım vergisi ve 93 lira 96 kuruş zam.

2 — Çarşı Kalpakçılar 148 numarada Avram Beneron nezdinde müstahdem Mordohayın 8/9/939 dan 21/12/939 müddetine ait bordro vermediğinden resen takdir suretiyle 939 senesi için 25,80 lira matrah üzerinden 52 kuruş Hava K. yardım vergisi ve 5 kuruş zam.

3 — Kemalpaşa Şehzade caddesi 105 numarada Vasıf Hınçalın nezdinde müstahdem Talâtın 1/5/939 dan 29/2/940 müddetine ait bordroyu vermediğinden resen takdir suretiyle 939 senesi için 200 lira matrah üzerinden 14 lira kazanç, 4 lira Hava K. yardım, 26 lira zam.

Beyazıt Maliye Şubesi mükelleflerinden yukarda adları, ticaret yerleri yazılı şahıslar ticarethanelerini terk ve yeni adreslerini bildirmemiş ve yapılan araştırmalarda da bulunamamış olduklarından namlarına tarhedilen vergi ihbarname ve kararları şahsan kendilerine tebliğ edilemediğinden bizzat şahıslarına tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. (1706)

DENTOL

DİŞ MACUNU

Bütün diş ve diş etlerinin arızalarını, giderdikten başka ağız kokusunu da izale eder.

Her yerde DENTOL diş macununu arayınız.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi İlânları

Muhammen bedeli 206500 (İki yüz altı bin beş yüz) lira olan 20 kamyon 3 otobüs bir tank kamyon ve yedekleri 18/4/941 Cuma günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binsında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 11575 (On bir bin beş yüz yetmiş beş) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler (200) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (1506)

Göz Hekimi

Dr. Murat Rami Aydın

Beyoğlu - Parmakkapı, İmam sokak No. 2 Tel. 41553

Muayene ve her türlü göz ameliyatı fıkarayа parasızdır.

ZAYİ

İstanbul Emniyet Müdürlüğünden aldığım 31/33627 numaralı ikamet tezkeremi ve Yugoslavyadan aldığım askerliğimi bitirdiğime dair Bukreisamı kaybettim. Yenilerini alacağımdan hükümleri yoktur. Sultanahmette Zeynep Sultan sokağı No. 25 Ahmet oğlu Hasan

7 MART CUMA GÜNÜ AKŞAMDAN İTİBAREN

Casim Mellody Revue

15 HARIKULADE TEMSİL TABLOLARINA MALİK

BÜYÜK VE BEYNELMİLEL REVÜ TURNESİ MUVAKKAT BİR ZAMAN İÇİN İSTANBULA GELMEKTEDİR

TAKSİM BELEDİYE GAZİNOSUNDA

Mirascılık ve alacaklı ve verecekli ilânı

Sultanahmet 5 inci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

İstanbul Kadirgada Liman caddesinde 162 No. hanede sakin iken 21/11/940 tarihinde öldüğü zabıta tarafından mahkememize bildirilmesi üzerine kimsesizliği hasebiyle de terekesine mahkemece elkonmuş olan Hasan kızı Şerife Özdikmen mirascılarının işbu ilân tarihinden itibaren üç ay ve alacaklı ve vereceklilerinin ise bir ay içinde mahkememize müracaatları lüzumu aksi takdirde alacaklılar için Kanunu Medeninin 561 inci maddesine tevfikan muamele olunacağı ilân olunur. 940/166 Tereke.

İstanbul Asliye İkinci Hukuk Hâkimliğinden:

Davacı İstanbul Belediyesi tarafından Lûtfi Fatma Lûtfiye ve Beyazıtta Cumhuriyet caddesinde 30/144 numaralı evde Servet karısı Hatice ile İstanbul Maliye Muhakemat Müdürlüğü aleyhlerine haksız ve kanunsuz yapılan tescilin terkini ile tapu senetlerinin iptali hakkında mahkemenin 941/392 numarası tahtında açılan davadan dolayı müddeaaleyhlerden Haticeye ahiren gönderilen davetiye üzerine davetiyenin bilâtebliğ iade edildiği ve halen ikametgâhının meçhul bulunduğu anlaşılmasına binaen ilânen davetiye tebliğ ettirilmesine ve duruşmanın da 1/4/941 Salı saat 14 de tâlikine mahkemece karar verilmiş olduğundan müddeaaleyhlerden Servet karısı Haticenin işbu gün ve saatte mahkemede hazır bulunması ve aksi takdirde kanunî muamelenin gıyabında yapılacağı malûmu olmak üzere keyfiyet ilân olunur. (3395)

Bakırköy Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Bakırköyünde Yeni Moda sokağında 7 numarada mukim iken 19/2/941 tarihinde ölen ve terekesine mahkememizce vaz'ıyed edilen doktor Asaf Tapinçden alacaklı ve borlçu olanların Kanunu Medeninin 561 inci maddesine tevfikan bir ay zarfında ve mirascıların da 534 üncü maddesine tevfikan üç ay zarfında mahkemeye müracaatları, aksi takdirde terekenin taşfiye edileceği ilân olunur. 941/66

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ. HİÇ YERDE PULLU KUTULARI ISRARLA İSTEYİNİZ

Maliye Vekâletinden

Dantelsiz bir kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Dantelsiz bir kuruşlukların yerine dantelli bir kuruşluklar darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan dantelsiz bir kuruşlukların 31 mart 941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır. Dantelsiz bir kuruşluklar 1 nisan 941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve bu tarihten itibaren ancak bir sene müddetle yalnız malsandıklarile Cumhuriyet Merkez bankası şubelerince ve Cumhuriyet Merkez bankası şubesi bulunmıyan yerlerde Ziraat bankası şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde dantelsiz bir kuruşluk bulunanların bunları malsandıklarile Cumhuriyet Merkez ve ziraat bankaları şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur.

«9035» «12533»

Eminönü Halkevi Sosyal Yardım Kolu tarafından

8 Mart 1941 CUMARTESİ akşamı

Taksimde KRİSTAL Gazinosunda

MUALLÂ ve 18 Kişilik SAZ HEYETİ

KEREM - ASLI 25 Kişilik Büyük Revü

Ayrıca: MEHTAP REVÜSÜ güzel Müzikli

Şehrimizin en kıymetli alaturka sanatkârlarından mürekkep büyük heyet tarafından İncesaz... Sololar... Sürprizler... Gece geç vakte kadar devam edecek olan bu neş'eli ve müstesna alaturka musiki gecesinden istifade ediniz. Dühuliye yoktur. Telefon: 40099

RADYO

6 Mart 1941

Saat 18.00 Program ve memleket saat ayarı.

18.03 Müzik: Radyo caz orkestrası İbrahim Özgür idaresinde)

18.40 Müzik: Beraber ve tek şarkılar.

19.15 Konuşma (seyahat röportajları)

19.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri.

19.45 Müzik: Radyo ince saz heyeti.

20.15 Radyo gazetesi.

20.45 Müzik: Akordeon soloları Ertuğrul Soysal.

21.00 Müzik: Dinleyici istekleri.

21.30 Konuşma (sıhhat saati)

21.45 Müzik: Radyo orkestrası (Şef: H. Ferid Alnar)

22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri; ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (Fiat)

22.45 Müzik: Cazband (Pl.)

Fatih Birinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Hazinenin Kumkapı Nişancasında Lâtif sokağında 4 No. da mukim iken hâlen ikametgâhı meçhul Süleyda aleyhine Fatih Birinci Sulh Hukuk Mahkemesinde istihsal eylediği 25/12/940 tarih ve 477 No. lu 23 lira 80 kuruşun % 5 faiz ve % 10 ücreti vekâletle birlikte tahsili hakkındaki ilâm hükmünün Başkâtip ihbarnamesi müddeialeyhin ikametgâhı meçhul olduğundan ilânen tebligat ifası tensip edilmiş olduğundan işbu ilânın ilân tarihinden itibaren 15 gün zarfında turuku kanuniyeye tevessül etmediği takdirde hükmün kesbi kat'iyet edeceği tebliğ makamına kaim olmak üzere Başkâtip ihbarnamesi ilânen tebliğ olunur. 940/1[illegible]

Fatih Sulh 3 üncü Hukuk Hâkimliğinden:

Vefatile terekesine mahkememizce vaz'ıyed olunan Hacı Saide ait Fatih Sofular mahallesi Horhor Caddesi Mollahusrev sokak 16 numaralı hanesinin boş olan ayrı bölüğü 11/3/941 günü saat 11 de mahkeme salonunda alenî müzayede ile kiraya verilecektir. Aylık ecri misli 20 liradır. Ev ahşap alt kat büyük taşlık, büyük bir kiler, mutfak, odunluk ve üst kat 4 oda bir sofadan ibaret olup evin çok büyük mikyasta bahçesi vardır. Kiraya tutmak istiyenlerin mezkûr gün ve saatte mahkemede hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur. 941/12 T.

İzona

SAÇ SABUNU

Saçlarınızı muhafaza için harikûlâde tesirini ilk kullanışta göreceksiniz.

30 Kuruştur

Sahip ve Başmuharriri: Etem İzzet Benice

Neşriyat Direktörü: Cevdet Karabilgin

«SON TELGRAF» MATBAASI

Kuleli askerî lisesi müdürlüğünden:

Kuleli Askerî Lisesine girmiye istekli olup ta taşralarda şubelere, İstanbulda doğruca mektebe müracaat etmiş olanlardan sınıflarında dönekliği olmiyan, bütün girme şartlarını haiz bulunan ve ayni zamanda giriş evrakını tekemmül ettirmiş olan, isteklilerin imtihanları yapılmak üzere 7 Mart 941 Cuma günü saat 9 da Kuleli Lisesinde bulunmaları ve bu tarihte mektepte bulunmıyanlarda haklarını kaybedecekleri ilân olunur. (1443)

SAĞLAM DİŞLER VE AĞIZ BAKIMI MUTLAKA

RİDA DİŞ SUYU

KULLANMAKLA OLUR. SABAH VE GECE YATARKEN MAHLULUNUN FIRÇA İLE İSTİMALİ MİHANİKİ OLARAK DİŞLERİN TEMİZLENMESİNİ VE MÜSTAZARIN MAVİ HALİNDE BULUNMASI İTİBARİ İLE DE FIRÇA AKABINDA GARGARASI DİŞ VE DİŞ ETLERİN EN DERİN YERLERİNE GİREREK KORUNMASINI TEMİN EDER

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 1 - 3 - 941 Vaziyeti

Aktif

		Lira	Lira
Kasa:			
Altın: Safi kilogram	72.603.019	102.121.954.21	
Banknot		6.597.966.50	
Ufaklık		2.281.021.85	111.000.942.56
Dahildeki Muhabirler:			
Türk Lirası		283.396.14	283.396.14
Hariçteki Muhabirler:			
Altın: Saf ikilogram	5.248.822	7.382.887.54	
Altına tahvili kabil serbest dövizler		—,—	
Diger dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri		36.165.056.88	43.547.944.42
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		158.748.563.—	
Kanunun 6-8 ci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vâki tediyat		20.149.137.—	138.599.426.—
Senedat Cüzdanı:			
Ticari Senetler		268.313.757.99	268.313.757.99
Esham ve tahvilât cüzdanı:			
A - Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve tahvilât (itibari kıymetie)		45.831.456.93	
B - Serbest Esham ve Tahvilât:		7.926.606.54	53.758.063.47
Avanslar:			
Altın ve döviz üzerine avans		8.943 74	
Tahvilât üzerine avans		7.808.722.—	
Hazineye kısa vadeli avans		2.195.000.—	
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans		114.584.926.75	124.597.592.49
Hissedarlar			4.500.000.—
Muhtelif			7.603.747.60
Yekûn			752.204.870.67

Pasif

		Lira	Lira
Sermaye			15.000.000.—
İhtiyat Akçesi:			
Adi ve fevkalâde		6.188.666.15	
Hususi		6.000.000.—	12.188.666.15
Tedavüldeki Banknotlar:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye		158.748.563.—	
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vâki tediyat		20.149.137.—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi		138.599.426.—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen		17.000.000.—	
Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vazedilen		250.000.000.—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabili. 3902 No.lı kanun mucibince ilâveten tedavüle vazedilen		32.000.000.—	437.599.426.—
MEVDUAT:			
Türk Lirası:		71.878.410.28	
Altın: Safi kilogram	876.809,-	1.233.302.56	73.112.712.84
3850 No. lu kanuna göre Hazineye açılan avans mukabili tevdi olunan altınlar:			
Safi kilogram	55.541 930	78.124.167.90	78.124.167.90
Döviz Taahhüdü:			
Altına tahvili kabil dövizler		—,—	
Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri		20.133.223.05	20.133.223.05
Muhtelif			116.046.674.73
Yekûn			752.204.870.67

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans % 3

Bir Harita Alırken, Daima: "Muallim Fuad Gücüyener,, Adına dikkat ediniz!..